

Univerzita Palackého v Olomouci

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Diplomová práce

Bc. Gabriela Ambróšová

Společnost a homosexualita

Olomouc 2013

Vedoucí práce: Mgr. Štefan Chudý, Ph.D.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, a že jsem použila pouze uvedení zdrojů a literatury.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do Portálu Univerzity Palackého v Olomouci jsou totožné.

V Olomouci dne: 2. prosince 2013

Gabriela Ambróšová

Poděkování:

Mé poděkování patří Mgr. Štefanu Chudému, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, podnětné připomínky, cenné rady, čas a ochotu, které mi věnoval při jejím zpracování. Děkuji taktéž všem, kteří se podíleli na mém výzkumném projektu.

„Největším štěstím v životě člověka je vědomí, že nás někdo miluje proto, jací jsme, nebo spíše přesto, jací jsme.“

Romain Rolland

Anotace

Tato diplomová práce s názvem „Společnost a homosexualita“ se ve své teoretické části pokouší o ucelený všeobecný pohled na problematiku homosexuality. Seznamuje čtenáře se základními pojmy, dějinami homosexuality, příčinami vzniku homosexuality, nahlíží na homosexualitu z pohledu medicíny a společnosti. V neposlední řadě přináší postoj vůči této problematice ze strany dvou největších náboženství křesťanství a islámu. Praktická část obsahuje dotazníkové šetření, jehož cílem je porovnat názory obyvatelů (vybraného vzorku) České republiky a Turecka – dvou zcela odlišných zemí s rozdílným náboženstvím na homosexualitu, jako společenský jev.

Klíčová slova: homosexualita, heterosexuality, bisexualita, gender, coming out, homofobie, pohlavní nemoci

Annotation

This dissertation entitled "Society and homosexuality" in the theoretical part attempts to complete a general view on the issue of homosexuality. Introduces readers to the basic concepts, history of homosexuality, causes of homosexuality, looks at homosexuality from the perspective of medicine and society. Finally, brings attitude towards this issue by two major religions of Christianity and Islam. The practical part contains a survey which aims to compare the views of residents (selected sample) Czech Republic and Turkey - two completely different countries with different religions to homosexuality as a social phenomenon.

Keywords: homosexuality, heterosexuality, bisexuality, gender, coming out, homophobia, venereal disease

OBSAH

ÚVOD.....	5
I. TEORETICKÁ ČÁST	8
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	9
1.1 Homosexualita	9
1.2 Heterosexualita	10
1.3 Bisexualita	10
1.4 Coming out	10
1.5 Homofobie	10
1.6 Gender	11
2 HOMOSEXUALITA V DĚJINÁCH LIDSTVA	12
2.1 Pravěk	12
2.2 Starověk	13
2.3 Středověk	13
2.4 Novověk	14
3 PŘÍČINY VZNIKU HOMOSEXUALITY	16
3.1 Genetické dispozice	17
3.2 Vliv vývoje jedince v prenatalním období	17
3.3 Vliv prostředí a výchovy	17
3.4 Teorie svedení.....	18
4 HOMOSEXUALITA A MEDICÍNA.....	19
4.1 Léčebné pokusy homosexuality	19
4.2 Pohlavní nemoci	21
4.2.1 HIV/AIDS.....	23
4.2.2 Kapavka	24
4.2.3 Syfilis.....	24
4.3 Erotika jako lék.....	25
5 HOMOSEXUALITA V SOCIÁLNÍM KONTEXTU.....	27
5.1 Coming out	27
5.2 Problematika homofobie	29
5.2.1 Homofobie v rámci České republiky.....	30
6 HOMOSEXUALITA A NÁBOŽENSTVÍ.....	32
6.1 Křesťanství a homosexualita	33

6.2	Islám a homosexualita	34
7	REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ	37
II.	PRAKTICKÁ ČÁST	40
8	POPIS VÝZKUMU	41
8.1	Výzkumný problém	41
8.2	Cíl výzkumu	42
8.3	Výzkumné předpoklady	42
8.4	Druh výzkumu	43
8.5	Výzkumná metoda	43
8.6	Metody zpracování dat	44
8.7	Výzkumný vzorek	44
9	PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	49
9.1	Závěr výzkumu	57
9.2	Doporučení pro praxi	59
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	62
	INTERNETOVÉ ZDROJE	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	66
	SEZNAM TABULEK	67
	SEZNAM GRAFŮ	68
	SEZNAM PŘÍLOH	69
	PŘÍLOHA PII: DOTAZNÍK V TUREČTINĚ	74
	PŘÍLOHA PIII: DOTAZNÍK V ANGLIČTINĚ	77
	PŘÍLOHA PIV: TABULKY	80
	PŘÍLOHA PV: GRAFY	82

ÚVOD

Svět se před našima očima mění neuvěřitelnou rychlostí a nese sebou velké množství změn a zlepšení. Jak dalece však současná společnost pokročila, co se týče tolerance vůči homosexuální orientaci, mě přivedlo k myšlence, zvolit si problematiku homosexuality jako téma pro svoji diplomovou práci. Jejím obsahem je pohled na homosexualitu, jako společenský jev, který provází lidskou společnost od nepaměti. Zabývá se tedy sexuální orientací osob na osoby stejného pohlaví a vnímáním tohoto jevu ze strany společnosti. Konkrétně přináší pohled na tuto problematiku skrze dotazníkovou metodu, a to dvou zcela odlišných zemí, kterými jsou Česká republika a Turecko.

Lidé si jsou na jedné straně velice podobní a mají mnoho společného, současně se však na straně druhé jeden od druhého tolik liší. Nejedná se pouze o složku vnější, zahrnující vzhled a image jedince, ale zejména o vnitřní oblast, která zahrnuje zcela odlišné vnímání, prožívání a chování. Základem každého z nás je osobnost, která je spojením biologických, psychologických a sociálních aspektů. Vzhledem k jejich rozmanitosti lze hovořit o lidské bytosti jako o originálu, jenž je jedinečný a neopakovatelný. Je to právě tato skutečnost, která by měla být základem lidské tolerance a schopnosti porozumění. Velkým problémem je však otázka informovanosti a dostatečného množství dostupných a pravdivých, objektivních faktů, které v nedostatečné či zkreslené míře způsobují lidskou nevědomost, která je nejčastější příčinou lidských předsudků a konfliktů. Nekompromisně negativní postoje a výpady postihují celou společnost a jsou tak velmi úrodnou půdou pro výskyt nejrůznějších sociálně patologických jevů.

Již lidová moudrost praví, že „všechno souvisí se vším“. Nejinak je tomu i v případě oboru sociální pedagogiky a problematiky homosexuální orientace. Sociální pedagogika se zabývá mimo jiné i lidskou společností. Její základní jednotkou je rodina. V životě každého lidského tvora hraje velmi významnou a důležitou roli. Jedná se právě o rodinu a posléze školu, kde by nám měla být poskytnuta všeobecná výchova, která bezesporu zahrnuje respekt, úctu vůči druhým lidem a v neposlední řadě s nimi související schopnost empatie. Sociální pedagogika k výchově společnosti přispívá velikou měrou, přičemž se snaží vytvářet a podporovat zdravé společenství, v němž žádná forma xenofobie či diskriminace nemá místo.

Sociální pedagogové mohou v problematice homosexuality vystupovat hned v několika rolích. Patří zde role vzdělavatelů přinášející odborné informace a fakta, role šířitelů poznatků v rámci osvěty, která se může vztahovat například k hrozbám v podobě pohlavních chorob, které se u homosexuálně orientovaných jedinců zvýšeně vyskytují, ale také jejich působení jak v rámci prevence, tak také komunitní práce. Sociální pedagogové zprostředkovávají kontakty na pomocná i odborná pracoviště a v neposlední řadě nabízí také vlastní pomocnou ruku při zvládání těžkostí spojených s touto tematikou. Je tedy patrné, že i tato problematika spadá do oblasti sociální práce. Týká se lidí, kteří jsou sice rozdílní ve své sexuální orientaci, ale nikdy nesmíme zapomínat, že to, co je pro nás všechny bez rozdílu společné, je právě jedno ze základních práv, kterým je právo na život.

Danou oblast jsem pro svoji diplomovou práci zvolila i z toho důvodu, že v nezávislosti na letopočtu, patří k tématům neustále diskutovaným, která svět a posléze i společnost dělí na dva základní tábory. Osoby, které pro tuto skutečnost nalézají pochopení a na druhé straně lidé, kteří patří k jejím zcela nekompromisním odpůrcům. Společnost se neustále vyvíjí, tytam jsou doby, kdy se jednalo o naprosto tabuizované téma. Homosexuální jedinci se stále častěji veřejně projevují a ke své orientaci s odvahou hlásí. Společnost by tak mohla být k těmto jedincům tolerantnější a otevřenější, aby se počet případů útoků v kterékoliv podobě vůči této menšině minimalizoval a klesal i počet případů, kdy se homosexuální jedinci rozhodnou svoji tíživou situaci řešit vsutku nešťastnou cestou. Je tedy homosexualita něco, za co by se měli dotyční stydět a omlouvat? Má vůbec někdo právo tyto osoby za jejich sexuální orientaci soudit?

Dovolte mi sdělit svůj názor, který nemusí být všem po chuti, ale vychází z nastudované literatury a posléze mých osobních postojů a zkušeností. Za svůj život jsem poznala řadu homosexuálních jedinců a nemyslím si, že by jen pro svoji odlišnou orientaci byli něčím méněcenným či chcete-li horšími než my lidé heterosexuální. Zkusme se zamyslet nad největším lidským zlem, kterým je bezesporu lidská agresivita a násilí, ve všech možných podobách. Z nich pramení naprostá většina sociálně škodlivých, patologických jevů. Bylo by velmi zajímavé provést výzkum a zjistit, kolik osob s kriminální minulostí, pestrými trestními rejstříky, bylo homosexuálně orientovaných. Osobně se nedomnívám, že homosexualita je faktorem, který činí z lidských bytostí násilníky, zloděje, vrahy a jiné kriminálníky. Buďme k sobě upřímní a přiznejme si, že to, co z lidí činí „zrůdy“ je jejich chování a činy. Troufám se postavit za tvrzení, že to velké množství negativních společenských jevů nezpůsobuje orientace osob na stejné pohlaví, nýbrž právě lidská neschopnost a neochota tolerance, respektu, úcty a porozumění.

Otázkou tedy zůstává, proč se právě na homosexuální jedince díváme skrze prsty a zaujímáme k nim tolik negativní postoj. Zaslouží si tito lidé horší jednání či soud jen z toho důvodu, že dle názorů velkého množství odpůrců je ona orientace na stejné pohlaví nepřirozená a tím pádem nepřípustná? A pokud ano, kdo určuje hranici mezi tím, co je pro jednoho přirozené a pro druhého nikoliv?

Teoretická část mé diplomové práce přináší vhled do homosexuální problematiky v sedmi kapitolách. Jejich uspořádání jsem volila dle logického postupu, počínaje základními pojmy, které jsou pro moji práci klíčové a posléze pokračující dějinami homosexuality, teoriemi jejího vzniku a souvislostmi homosexuality v oblasti medicínské, sociální a náboženské. Závěrečná kapitola pak patří registrovanému partnerství.

Praktická část obsahuje zpracování dotazníkového šetření, které jsem provedla jak v naší zemi, tak v Turecku, kde jsem působila pracovně po dobu šesti měsíců. Jelikož se jedná o dvě zcela odlišné země, zajímalo mne, zda se i pohled na oblast homosexuality bude v těchto zemích výrazně lišit. Pevně věřím, že informace, které jsem prostřednictvím dotazníků získala, budou přínosné nejen lidem, kteří se zajímají o aktuální stav dané problematiky, ale zejména pak odborníkům a lidem, kteří s touto minoritou pracují a přichází nejčastěji do styku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Problematika homosexuality zahrnuje spoustu odborných termínů. Vzhledem k jejich zahraničnímu původu se i v homosexuálních menšinách v hojném počtu objevují jedinci, kteří těm stěžejním velmi obtížně rozumí. Není poté divu, že mimo homosexuální společnost se setkáváme pouze s vědomím, že homosexualita je náklonnost ke stejnému pohlaví. Další důležité pojmy zůstávají v pozadí, což v kombinaci s nedostatkem informací přispívá k podpoře a prohlubování negativního stanoviska současné populace.

1.1 Homosexualita

Pojem, jehož význam je veřejností nejčastěji znám jako sexuální orientace na osoby výhradně či převážně stejného pohlaví. Sami homosexuálové o ní nejčastěji hovoří jako o lásce a přitažlivosti k osobám téhož pohlaví, která se svými city a projevy od lásky heterosexuální příliš neliší. Chápu ji jako normální a přirozenou, kterou dle jejich slov nelze změnit. Ztotožňují se tak s vědeckými tvrzeními, která zastávají názor, že homosexualita je jevem vrozeným, který si dobrovolně vybrat nelze.

Na světě existuje celá řada různých definicí homosexuality, ale jejich podstata zůstává stejná. Já si dovolím uvést definici následující: „*Homosexualita je geneticky podmíněný celoživotní a neměnný stav, při kterém jedinec za účelem sexuálního a citového kontaktu dává přednost osobám stejného pohlaví. Takto vytvořený vztah se svojí kvalitou plně vyrovná vztahu heterosexuálnímu.*“ (Člověk v tísní, 2001-2002, s. 491)

Homosexuální chování se vztahuje na zjevné sexuální aktivity mezi osobami stejného pohlaví, přičemž muže homosexuálně orientovaného označujeme slovy: „gay“ nebo „homosexuál“, zatímco nejčastější označení pro ženu homosexuálně orientovanou je „lesba“ nebo také „lesbička“. Samotný termín homosexualita je často nahrazován výrazy: homosexuální orientace, homosexuální preference, homosexuální zaměření či založení. V přeneseném významu bývá homosexualita označována také jako homosexuální chování, projevující se vzájemným vyjadřováním sympatií a náklonnosti u osob stejného pohlaví, jejich společným soužitím nebo pohlavním stykem. Velmi důležitou součástí je pak termín homosexuální identita, kdy dochází k vlastnímu sebepojetí či označení jedince za homosexuálního. (Byrd a Olsen, 2001, s. 513-514)

1.2 Heterosexuality

Svůj původ nachází v řeckém slovu „heteros“, které v překladu do českého jazyka znamená: jiný, druhý. Obecně lze hovořit o heterosexuality jako o termínu, který lze stavět do protikladu s termínem výše definovaným, tedy homosexualitě. Jedná se o výhradní či převažující sexuální náklonnost k osobám opačného pohlaví, projevující se nejčastěji citovou náklonností, intenzivnějším prožíváním nebo potřebou citově významných vztahů právě k opačnému pohlaví. (Raboch, 1988, s. 36-37)

1.3 Bisexuality

Janošová (2000, s. 18-20) hovoří o bisexuality jako o určité prostřední variantě mezi heterosexuální a homosexuální identifikací, kdy je osoba bisexuální, přibližně stejně silně přitahována oběma pohlavími (muži i ženami). Přiklání se tak k tvrzení Sigmunda Freuda, který hlásal, že bisexuality je pouhou fází ve vývoji člověka před tím, než se mu vytvoří zralá identita.

S podobným vymezením bisexuality se můžeme setkat také u Rabocha, (1988, s. 18-24) který o ní hovoří jako o jakémsi přechodu k „pravé“ sexuální orientaci. Upozorňuje však také na možnost užití tohoto označení lidmi, kteří se z důvodů strachu stydí za svoji homosexualitu a označením své osoby za bisexuální tak pouze kryjí, zjemňují již danou skutečnost o pravé sexuální orientaci.

1.4 Coming out

Výraz, jehož anglický základ „come out“ v překladu do českého jazyka znamená „vyjít najevo“, označuje odhalení vlastní identity svému okolí. V případě homosexuálních jedinců (leseb, gayů) je coming outem míněn konec skrývání vlastní sexuální orientace, konec vytváření falešného obrazu sebe sama a sdělení rodině, přátelům, spolupracovníkům atd., jak je to ve skutečnosti s jeho pravou sexuální identitou. (Člověk v tísni, 2001-2002, s. 494)

1.5 Homophobia

Pechová (2006, s. 2) ve svém článku definuje homofobii jako nejrozšířenější termín používaný v souvislosti s nepřátelským chováním a postoji vůči homosexuálním lidem. Homofobie se nejčastěji projevuje strachem a odporem vůči homosexuálním jedincům, ale i vůči homosexualitě jakožto společenskému jevu vůbec.

1.6 Gender

Nejčastěji bývá pojem gender používán, hovoříme-li o rozdílnosti mužského a ženského pohlaví, které je v obou případech pro společnost typické svými určitými rozdíly a specifiky.

Kraus (2006, s. 274) popisuje gender jako: „*Rodový rozdíl mezi muži a ženami z hlediska jejich postavení a uplatnění ve společnosti a v kultuře.*“

Genderem lze mj. nazvat také charakteristické vlastnosti, které rozlišují mužské chování od ženského, jejichž podstata spočívá v kulturních a sociálních vzorcích chování. Sama společnost nabízí mnoho vzorců chování, které jsou přisuzovány jednotlivým pohlavím. Rodové rozdíly mají v historickém a společensko-kulturním kontextu proměnlivý charakter a jejich podoba je v různých společnostech taktéž velmi rozmanitá. (Jandourek, 2012, s. 93)

2 HOMOSEXUALITA V DĚJINÁCH LIDSTVA

Homosexualita provází lidstvo od nepaměti. Za dobu své existence se setkala láska ke stejnému pohlaví s reakcemi odporu, různými postihy a tresty byla-li odhalena, ale známi jsou také případy, kdy byla respektována, uctívána a pohlíželo se na ni jako na výsadu Bohů či králů. Je tedy zřejmé, že se nejedná o nový jev, jen se v důsledku změn ve společnosti mění pohled, vnímání a reakce na něj.

Antropologové na základě srovnávacího studia sexuálního života různých společenských formací, např. kmenů žijících až do nedávné doby zcela izolovaně na ostrovech v Tichomoří nebo naproti tomu vysoce rozvinuté americké společnosti, došli k závěru, že je možné tyto formace rozdělit do dvou skupin na tzv. restriktivní a permissivní společnosti. Restriktivní společnost definují jako takovou, ve které jsou sexuální projevy tlakem sociálního prostředí, hlavně výchovou a náboženstvím, výrazně omezovány. Za permissivní společnost pak považují takové společenské útvary, kde je tento tlak vůči projevům sexuálního života velmi slabý, nebo žádný. (Raboch, 1988, s. 239)

Je patrné, že se homosexualita vyskytovala ve všech kulturách a v každé době, převážně pak v nepříznávané či potlačované formě, přičemž někdy bývala institucionalizována, zejména její mužská varianta. (Bishop, 1997, s. 46)

2.1 Pravěk

Do první poloviny našeho století, kdy se začaly rozvíjet antropologické výzkumy, mezi odbornou veřejností převažovala po dlouhou dobu představa, že homosexualita je považována přírodními národy za zvrácenost nebo že se u nich v žádném případě nevyskytuje. Teprve v souvislosti s teoriemi Sigmunda Freuda a s rozvojem výše zmíněných antropologických výzkumů, začal tento názor pozvolna ztrácet své opodstatnění. (Janošová, 2000, s. 35-36)

Přítomnost homosexuality v pravěkém období dokládají některé prehistorické jeskynní malby, znázorňující muže se zvířecími maskami, napodobující zvířecí kopulaci odzadu, jejíž ritualizace byla považována za důležitý předpoklad úspěšného lovu. Zdá se tak velmi pravděpodobné, že se mužská homosexualita vyvíjela ve skupinkách lovců. (Kubík, 2010, s. 32)

2.2 Starověk

Za „Zlatý věk homosexuality“ je označován přelom mezi matriarchátem a patriarchátem, období antiky, zejm. pak období rozkvětu starověkého Řecka a Říma. Jednalo se o jediný okamžik v historii lidstva, kdy byla homosexualita v určitých kruzích společnosti a po určitou dobu právoplatným ekvivalentem heterosexuality. Za ideál krásy se v tomto období považoval málo vyvinutý dimorfismus, který byl patrný například na sochách božstev, u nichž se dalo leckdy jen stěží rozpoznat, zda jde o muže či ženu. (Janošová, 2000, s. 41-42)

Aktivita mezi dospělými muži a chlapci byla nejvíce tolerována v rámci dórských kmenů, kde se také z celé řecké oblasti i nejvíce vyskytovala. Dórové věřili, že dospělý muž pohlavním stykem předává chlapci nejen mužnost a sílu, ale i dospělost. Dále např. v Thébách byly provozovány sňatky mezi muži a adolescenty, zatímco na Krétě docházelo k udržování jakéhosi zvyku, kdy byli mladí chlapci dočasně unášeni dospělými muži, k čemuž bylo zapotřebí rodičovského souhlasu chlapce. Ve Spartě byl vztah mezi chlapcem a dospělým mužem považován za základ úspěšného bojovníka. Čím hlubší byly vztahy mezi bojovníky, tím pevněji při sobě drželi v boji. (Malinová a kol., 2006, s. 9)

Janošová (2000, s. 43) se zmiňuje i o ženské homosexualitě, která byla v řeckém období ve své podstatě takřka neznámá. Jedinou známou osobností v případě ženské homosexuality v dějinách Starověku je básnířka Sappó, která se odstěhovala na ostrov Lesbos, kde posléze založila estétskou školu pro aristokratické dívky, dům Múz – tzv. Múseion. Svým žačkám Sappó skládala svatební písně, jejichž prostřednictvím vyjadřovala lítost nad jejich odchodem z Múseionu a nad odevzdáním nevěst mužům. Její díla jsou plná vřelých citových vyjádření vůči svým svěřenkyňám a otevřeně v nich popisuje krásu jejich dívčích těl.

2.3 Středověk

Převládající působení židovsko-křesťanské tradice přineslo dlouho éru odmítání homosexuality společností, která na ni nahlížela jako na hřích – tzv. sodomii. V tomto období je zaznamenán nejvyšší počet uložených trestů za homosexuální projevy a chování. Mezi nejčastější tresty patřilo vězení, fyzické tresty, mučení, v nejhorších formách pak samotný trest smrti, ať už upálením nebo stětí mečem. Dokladem je Karolinský trestní kodex Karla IV. z roku 1353, podle něhož měly být všechny homosexuální styky krutě trestány. (Janošová, 2000, s. 44)

2.4 Novověk

Období Novověku, zejména pak Renesance, je charakteristické svým znovu objevováním antiky a jejího přístupu k homosexualitě. Toto znovu objevení má za následek uvolněnější mravy nejen mezi normálními lidmi, ale i mezi duchovenstvem. I přes stálou existenci přísných trestů se k jejich realizaci přistupovalo jen zřídka kdy. V tomto období se setkáváme s novým jevem – transvestismus, jež byl charakteristický pro muže i ženy svou oblibou v převlékání se do prádla a oděvů opačného pohlaví. Mezi ženami šlo v mnoha případech spíše o strategické jednání, které jim umožnilo jako muži, snadnější získání zaměstnání nebo pomohlo odvrátit pozornost a pohrdání v případech lesbických žen, které se chtěly procházet se svými přítelkyněmi na veřejnosti. (Janošová, 2000, s. 45)

Od přelomu 20. století se pro posuzování homosexuality začínají hledat nová stanoviska. Názory odborníků postupně upouštějí od etických postojů křesťanské kategorie hříšnosti, které byly dříve chápány jako primární, a začínají pro tento jev hledat odpovídající lékařské označení. Homosexualita byla přesunuta do lexikonu nemocí. S názorem, že homosexualita je vrozená přichází německý lékař Hirschfeld, který v letech 1896 – 1897 sestavil petici, v níž žádal o zrušení trestů za homosexuální chování. Celkově se situace ve společnosti po přelomu 20. století výrazně změnila. Ženy se stávají rovnoprávnými partnerkami, dochází k prolomení sexuálního studu u měšťanské morálky, která v minulosti nenašla odvahu napodobovat výstřednosti šlechty a všeobecně dochází k posunu směrem ke svobodě jednotlivce, a to i ve středních a nižších vrstvách. Klidné období je narušeno nástupem totalitního systému, který je typický svým nenávisným postojem vůči jakýmkoliv odlišnostem i z toho důvodu, že osud „jiných“ může sloužit jako výstraha pro zbytek společnosti. Vzorovým příkladem bylo fašistické Německo, kde diskriminace homosexuálů dosáhla takového stupně, kdy byli homosexuální jedinci transportováni do koncentračních táborů, kde se stávali nejen oběti nacistických lékařských experimentů, ale byli kastrováni a zařazováni do trestných oddílů s nejtvrďšími pracovními podmínkami. Gayové zde byli označováni růžovými trojúhelníky. (Janošová, 2000, s. 46-47)

Po 2. světové válce začíná docházet ve vyspělejších státech Evropy k postupnému procesu dekriminace homosexuality. Jako první byla trestnost homosexuálních styků zrušena ve Francii v roce 1791. V bývalém Československu k tomuto kroku přistoupili v roce 1961, kdy vstoupil v platnost nový trestní zákoník.

V České republice je odstraněno jakékoli diskriminování homosexuální orientace či homosexuálního chování zákonem, homosexualita již není uváděna v přehledu duševních nemocí či poruch a i ve výzkumech postojů společnosti patříme k těm liberálnějším státům. Začala vznikat řada sdružení a klubů hájící zájmy gayů a leseb např. Organizace SOHO (Sdružení organizací homosexuálních občanů), která byla založena v roce 1990, aby přispěla k veřejné osvětě, prevenci a boji proti pohlavním chorobám. Evropský parlament vydal v roce 1994 doporučení členským zemím EU, aby legalizovaly registrované partnerství, a dokonce se těsnou většinou vyslovil pro to, aby registrované páry mohly adoptovat děti. Přijatelnější situace pro homosexuální jedince nastává díky mnoha veřejně známým osobnostem, které se rozhodli svoji skutečnou sexuální orientaci přestat tajit a veřejně tak učinili svůj coming out. Tento krok podpořil odvahu řadových občanů, kteří po jejich vzoru začali postupně odkrývat svoji vlastní identitu svému okolí. Rozvoj erotické literatury a magazínů pomohl taktéž odstraňovat toto doposud společenské tabu. Zejména pak dostupnost internetu přinesla snadnou, rychlou a hlavně anonymní možnost získat o této problematice potřebné informace a utvořit si tak dostatečný přehled o tomto společenském jevu. (Fifková, 1998, s. 76)

3 PŘÍČINY VZNIKU HOMOSEXUALITY

I když se od dávné minulosti, kdy byla homosexualita považována za nemoc, řada věcí změnila, došlo k nesčetnému množství nových výzkumů a šetření, existuje ve společnosti stále mnoho rozporů a otazníků, které rozdělují společnost na několik táborů. Zatímco se jedni přiklání k verzi, že homosexualita je vrozená, setkáváme se na druhé straně se skupinami, které v tuto možnost nevěří a zastávají názor, že býtí homosexuálem je něco naprosto nepřírozeného, něco co je proti všem lidským pravidlům, tudíž není možné, aby se člověk homosexuálním již narodil. Homosexualitu berou spíše za rozmar, výplod lidské fantazie, módní doplněk zkaženého světa. Její příčiny tak spatřují spíše v lidském faktoru, který daleko více sympatizuje s tvrzením, že homosexualita je nikoliv vrozená, ale získaná, naučená.

Brtníková a kolektiv (1989, s. 98) uvádí, že základ homosexuálního vývoje je podle německého endokrinologa Dörnera dán během nitroděložního života. Svoji teorii prokázal v pokusech na zvířatech, kde výše jejich hormonální hladiny v kritické fázi diferenciacie mozku podstatně nebo dokonce zcela rozhodujícím způsobem ovlivnila jejich pozdější sexuální zaměření. Zjistil, že po aplikaci mužských hormonů kryse v určité fázi březosti se část samic, které tato krysa později vrhne, chová homosexuálně, což platí i v opačném případě, kdy se po aplikaci ženských hormonů v kritickém období březosti, trvající jen velmi krátký časový úsek, část sameček začne chovat taktéž homosexuálně.

U lidí se má za to, že centra pro sexualitu v hypothalamu se v druhém trimestru nitroděložního života vlivem mužských pohlavních hormonů diferencují v centra pro mužskou sexualitu, produkují-li varlata plodu dostatek mužských pohlavních hormonů. Později už nejsou mozková centra na hormonální vlivy citlivá. Základem mužské homosexuality je tak nedostatečná produkce mužských pohlavních hormonů v nitroděložním životě. K deficitu fetálních androgenů dle této teorie dochází zejména tehdy, prožívá-li matka v kritickém období těhotenství stres. V případě ženské homosexuality tato teorie její vznik vysvětluje nadprodukcí ženských pohlavních hormonů v těle matky nebo plodu. (Brtníková a kol., 1989, s. 98-99)

Dle Janošové (2000, s. 25-31) existují čtyři teorie vzniku homosexuality:

3.1 Genetické dispozice

Již v 50. letech F. J. Kallmann na základě studia jednovaječných dvojčat, která mají totožnou genetickou informaci, zjistil, že shoda sexuální orientace je u nich téměř 90 %, zatímco u dvouvaječných byla tato shoda pouze necelých 10 %. Americké studie nacházejí vysokou, asi poloviční shodu orientace u jednovaječných dvojčat mužů i žen a pouze 15 % až 20 % shodu u dvouvaječných dvojčat. Obecně lze konstatovat, že bratři homosexuálních mužů mají až čtyřikrát větší pravděpodobnost, že budou rovněž homosexuální, než bratři mužů z heterosexuální kontrolní skupiny.

V 90. letech badatelé zjistili určitý gen na dlouhém ramínku X chromozomu, který pojmenovali Xq28, jenž je podle nich odpovědný za některé případy mužské homosexuality. Spojitost tohoto genu s homosexualitou se jim podařilo prokázat u 64 % zkoumaných mužů. Přenos sexuální orientace se tedy dle uvedených výzkumů děje z matky na syna přes chromozom X.

3.2 Vliv vývoje jedince v prenatálním období

Dle této teorie dochází v prenatálním stádiu vývoje jedince mezi 4. až 6. měsícem vývoje plodu, kdy probíhá sexuální rozlišení centrální nervové soustavy, při zásobení center zodpovědných za sexuální orientaci, k hormonální nevyváženosti. V důsledku této nerovnováhy pak vzniká homosexualita. K této skutečnosti se může přidat i vliv stresu na těhotnou matku či působení toxických látek na plod. V 70. letech ve východním Německu byly prováděny pokusy na hlodavcích, při kterých bylo působení výše zmíněných faktorů prokázáno. Narušení hladiny pohlavních hormonů spolu s přítomností stresu během nitroděložního období mělo za následek ovlivnění jejich sexuálního chování v dospělosti. Na základě těchto zjištění byl vysvětlován zvýšený výskyt homosexuálů narozených ve válečném období.

3.3 Vliv prostředí a výchovy

Tato teorie se opírá především o působení prostředí, v němž jedinec vyrůstá, a na působení rodinných vztahů a výchovy, přičemž je vliv těchto faktorů dle současných odborníků možný pouze v prvních letech života jedince, zhruba do 3. roku dítěte. Vznik mužské homosexuality spatřuje Lewis Yablonsky v přítomnosti slabého, nedostatečného otcovského vzoru a dominantní matky.

S jeho tvrzením souhlasí i Irving Bieber, který na základě svých výzkumů došel k závěru, že homosexuální muži byli ve svém dětství často silně citově fixováni na matky neboť z důvodu nedostatečně či nesprávně plněné otcovské role, byli svými syny jakožto vzor odmítnuti. Yablonsky za možnou příčinu vzniku homosexuality však označil i přesný opak, tedy až příliš velké množství lásky mezi otcem a synem, matkou a dcerou.

3.4 Teorie svedení

Její základem bylo přesvědčení, že hlavní příčinou homosexuality je u mužů svedení starším mužem v období dospívání, u žen vliv negativního sexuálního zážitku, zneužití. V případě znásilnění dochází u pohlavně zneužitých dívek spíše k odmítání vlastní sexuality, případný odpor vůči mužům jen zřídka kdy kompenzují náklonností k ženám. Současné poznatky a důkazy z oblasti medicínských a psychologických oborů existenci této teorie vyvrací.

Jednoznačně se podstatu, původ homosexuality zatím nepodařilo určit. V otázkách homosexuality je dnes řada vědců stoupencem biologického eklekticismu, který vidí příčinu vzniku homosexuality v součinnosti genetických a hormonálních vlivů v průběhu nitroděložního vývoje. Homosexuální orientace je tak dle většiny člověku dána ve velmi raném období jeho života a je pak stálá a nezměnitelná. (Pondělíček, 2000, s. 153)

4 HOMOSEXUALITA A MEDICÍNA

K dnešní situaci, kdy je přístup k homosexualitě liberálnější, chápavější, vedla dlouhá a trnitá cesta. Během lidských dějin se vystřídal mnoho názorů a postojů na tento globální jev. Nesčetné množství homosexuálních jedinců si vytrpělo kvůli své odlišné sexuální orientaci hotové peklo a řada z nich se v důsledku své odlišnosti setkala s koncem nejhorším – smrtí.

Brtníková a kolektiv (1989, s. 96) proměnlivost náhledu na homosexualitu v dějinách lidstva potvrzují následujícími informacemi. V učebnicích psychiatrie je v tomto období homosexualita definována jako kvalitativní porucha sexuálního pudu – sexuální deviace. Je zařazena mezi sexuální deviace v zaměření, u nichž je objekt sexuálního zájmu jiný než osoba opačného pohlaví a podobné zralosti. Někteří autoři nepovažují homosexualitu za poruchu, ale za variantu v mezích širší normy, podobnou jako je například rusovlasost nebo albínství. Jiní poukazují na to, že homosexualitu je nutno považovat za poruchu, jelikož homosexuální sexualita neslouží k hlavnímu účelu sexuality – rozmnožování. Zastánci názoru, že homosexualita je poruchou, se také odvolávají na mezinárodní klasifikaci nemocí z roku 1978, kde je homosexualita uvedena mezi sexuálními úchytkami a poruchami.

Od poloviny 19. století do třetí čtvrtiny 20. století byla homosexualita vnímána jako nemoc se všemi z toho plynoucími důsledky. V dnešní době se většina odborné veřejnosti kloní k názoru, že homosexualita je trvalá a nezměnitelná, nezaviněná, nezpůsobená a neléčitelná vlastnost, která nesmí být v žádné společnosti důvodem k diskriminaci. (Kubík, 2010, s. 170)

4.1 Léčebné pokusy homosexuality

Pokusy o změnu sexuální orientace člověka probíhaly celosvětově od poslední čtvrtiny 19. století do vyřazení homosexuality ze seznamu nemocí a poruch Světové zdravotnické organizace, která proběhla v roce 1992. Nutno říci, že prvotní pokusy léčit odlišnou sexuální orientaci byly velmi drastické. Lékaři často zkoušeli elektrickou šokovou léčbu či léčbu hormonální. Za jednu z úspěšných variant léčby považovali i lobotomii – přerušení některých nervových spojů čelních mozkových laloků s ostatními částmi mozku. První pokus proběhl roku 1941. Pacientem byl homosexuální muž s masochistickými sklony. Po provedeném zákroku byl pacient zcela zmatený, ustrašený a nedokázal udržet moč. Tvrdil, že jej homosexuální tužby přešly, ale jeho stav se rapidně zhoršoval.

Dotyčný muž ztratil veškerou schopnost sebeobsluhy a byl označen za dementního. Přiznanou příčinou jeho demence byla právě sama provedená lobotomie. Nakonec to byli sami lékaři, kteří přiznali, že tato metoda není schopna změnit sexuální orientaci člověka. (Harvey, 1996, s. 35-36)

Pokusy probíhaly i na českém území. Známy pražský sexuolog Kurt Freund zkoušel u homosexuálů averzivní terapii, jinak nejlépe známou z léčby alkoholismu, jejíž podstatou byla snaha vyvolat odpor k nežádoucímu chování. Ke svým pokusům používal apomorfin – látku, vyvolávající žaludeční nevolnost a zvracení. Princip jeho léčby spočíval v podávání těchto léků před zahájením promítání filmů s nahými muži. Pacienti byli požádáni, aby si tyto muže představovali jako své sexuální partnery. Netrvalo dlouho a po pár minutách se pacientům udělalo zle. Tuto proceduru museli dotyční podstoupit šestkrát. Poté jim byly promítány filmy s nahými ženami, přičemž jim byly před začátkem promítání podány injekce s obsahem testosteronu. Zpočátku byla tato cesta označována jako účinná a úspěšná. Z dvaceti pacientů se podařilo deset „vyléčit“. Protože byla tato léčba založena na vytváření podmíněných reflexů, které, jak známo, bez posilování časem vyhasínají, bylo riziko, že i tak utlumení homosexuální reaktivity nebude trvalé. Freund si tak brzy uvědomil, že jeho léčba nemá výsledky a stal se odpůrcem léčení homosexuality. Zasloužil se také o dekriminizaci homosexuality v Československu. (Brtníková a kol., 1989, s. 103-104)

Janošová (2000, s. 31-32) uvádí tyto následující metody, kterých bylo v minulosti při léčbě homosexuality užíváno nejčastěji.

- Averzivní metoda – Metoda spojující nežádoucí aktivity s nepříjemným podnětem. Podávání prostředků vyvolávajících zvracení a nevolnost při homosexuálních fantaziích, případně uplatnění elektrických šoků, a naopak předkládání scén z heterosexuálního života.
- Starší psychoanalytická metoda – Podávání drogy LSD vyvolávající fantazie, v nichž si měl pacient odreagovat nepříjemné pocity z dětských zážitků, které dle této teorie zapříčinily opačnou orientaci. Jelikož byla prokázána škodlivost této drogy na zdraví jedince, přestala být léčba aplikována.
- Stereoaktické metody – Operační pokusy neurochirurgů s cílem zasáhnout do mozkových center řídících sexualitu. I když se díky této metodě podařilo v několika případech sexuální orientaci změnit, její výsledky nebyly úměrné škodám způsobeným na zdraví pacienta a existovalo při ní vysoké riziko úmrtnosti.

- Kastrace – Odstranění pohlavních žláz produkujících pohlavní hormony, způsobující snížení sexuálního pudu, nikoli inverzi erotických prožitků. Jsou známy případy, kdy o tento zákrok žádali sami homosexuální jedinci, ale vzhledem k jejich důvodu jim nebylo ze strany lékařů vyhověno.
- Dörnerova metoda – Dávkování správných pohlavních hormonů matkám v těhotenství. Dörner – autor této metody při ní vycházel ze svých pokusů na hlodavcích. Mezi odborníky se později vyskytla obava a strach ze zásahu do vývoje jiných oblastí embrya a léčba tak byla zamítnuta.
- Pozdější psychoanalytická metoda – Smyslem léčby bylo vedení pacienta k tomu, aby se soustředil na heterosexuální složku své sexuality.
- Pokusy o adaptaci v současnosti – Snaha homosexuálních jedinců vzdát se své odlišné sexuální orientace kvůli výhodám manželství a rodičovství. Nízkého procenta úspěšnosti lze dosáhnout pouze u částečně bisexuálních jedinců, kteří mají silnou vůli a velkou motivaci. Převažují častější případy, kdy místo adaptace dojde k maladaptaci – falešné adaptaci, která má vždy nepříznivý dopad na duševní zdraví. Sexuologové v těchto případech zaměřují svoji snahu spíše na pomoc pacientovi, aby svoji homosexuální orientaci přijmul jako skutečnost a v jejím kontextu našel východisko pro životní směřování.

V současnosti neexistuje žádný adekvátní vědecký výzkum dokazující, že terapie na změnu sexuální orientace (někdy nazývané nápravné nebo konverzní terapie) jsou bezpečné a efektivní. Místo toho však existuje velká pravděpodobnost, že propagace změnových terapií posilují stereotypy a přispívají k negativnímu klimatu leseb, gayů a bisexuálů. (Harvey, 1996, s. 37)

4.2 Pohlavní nemoci

Převážná většina pohlavních nemocí vzniká formou sexuálního styku. Člověk se jimi však může nakazit i při transfúzi, přímým kontaktem s infikovanou krví (např. škrábnutí) nebo se tyto choroby mohou šířit i z matky na plod. Odbornou definici nabízí Leifer (2004, s. 868): *„Pohlavně přenosné nemoci (PPN) je obecný název pro infekce šířené přímým pohlavním kontaktem. Termín nahrazuje starší pojem „venerické choroby“.* „

Ať už se jedná o kteroukoliv možnost nákazy, k její minimalizaci a následnému šíření mohou přispět sami lidé. Nejúčinnější prevencí je používání ochrany při pohlavním styku, vyhýbání se neustálému střídání svých sexuálních partnerů, dostatečná hygiena a pravidelná návštěva lékaře.

Nejstarší záznam o pohlavně přenosné chorobě pochází z Bible. Byl zapsán kolem roku 1500 před naším letopočtem. S objevením penicilinu povstala naděje na úplné vymýcení pohlavně přenosných chorob, avšak namísto toho se nemoci ještě více rozšířily. Ministerstvo zdravotnictví Spojených států situaci nazývá doslova „epidemií“ a „stavem nouze v celonárodním měřítku“. Existence pohlavně přenosných chorob převyšuje výskyt všech ostatních přenosných chorob dohromady s výjimkou nachlazení (rinovirus). Důvody tohoto vzestupu jsou četné a zahrnují jak kulturní, ekonomické, sociální, tak i morální faktory, které jsou vzájemně provázané. Zahrnují proměnu životních hodnot a životního stylu společnosti. Zvýšení frekvence sexuálních kontaktů, větší mobilita společnosti a nárůst populace, nechuť vyhledat lékařskou pomoc a nedostatečná výchova o pohlavně přenosných chorobách či změny v obecných metodách antikoncepce, to jsou jen některé z důvodů, které stojí za zhoršující se situací. (Leifer, 2004, s. 868)

Vést pohlavní život sebou přináší nejen pocity slasti a uspokojení, ale zejména pocit zodpovědnosti za své zdraví i zdraví svého partnera. Veřejnost by měla být od útlého věku seznamována se všemi náležitostmi, které do sexuálního života patří. Spadají tam nejen rady, jak vést spokojený sexuální život, ale hlavně zdravotní osvěta sahající od dostatečné informovanosti společnosti, prevence, až po samotnou léčbu pohlavních nemocí. Včasné podání informací a rad veřejnosti v potřebném rozsahu znamená možnost, jak zamezit zbytečným negativním případům a přispět tak k celkovému zlepšení situace na světové scéně, která je díky nedostatečné informovanosti zejm. v některých částech světa až alarmující. Oblast, které musí být věnována taktéž důslednost a potřebný čas je samotná výchova zdravotníků, kteří by měli být vyškoleni tak, aby dokázali nejen zmírňovat či odstraňovat bolest a léčit nemoci, ale zejména kvalitně pomáhat pacientům v podpoře přijetí sebe sama. Naučit se zacházet s pacienty, kteří mají problémy i v těch nejintimnějších sférách osobního života. (Raboch, 1988, s. 9-10)

Šťáva (1987, s. 12) datuje nejstarší zmínky o sexuálně přenosných nemocích na dobu již před 4 až 5 tisíci lety. Poukazuje na skutečnost, že jejich přítomnost je stará jako lidstvo samo. Jen s vývojem lidstva, vědy a techniky se mění přístup k této oblasti a schopnost určité nemoci včas léčit či alespoň zmírňovat následky nebo jejich průběh.

Diagnóza chorob podle vzhledu a dle toho, co nemocný vyprávěl, byla v dobách, kdy se nemoci většinou považovaly za dílo „zlých duchů“ nebo i za výsledek nerovnováhy tělesných šťáv, málo spolehlivá. Za první takové onemocnění je považována kapavka, i když se její popisy často směřují s projevy příjice. Obě tyto nemoci byly odlišeny jako samostatné jednotky teprve asi před 200 lety. Tvrdý a měkký vřed teprve kolem 50. let minulého století a některé novější sexuálně přenosné nemoci docela nedávno. S výjimkou kapavky byly uváděné nemoci krajiny kolem přirození, které byly často provázeny zduřením tříselných uzlin, vyrůstků a vyrážkami, ve skutečnosti směsí nejen sexuálně přenosných nemocí, ale i nevenerických kožních chorob, nepoznaných nákaz, následků nečistoty, různých zahmyzení i cizopasníků.

4.2.1 HIV/AIDS

Jako je Amerika považována za kolébku syfilidy, kterou „Kolumbovi chlapci“ přivezli do Evropy, nese AIDS nálepkou „made in Africa“. Poprvé byla choroba AIDS – získaný syndrom selhání imunity, popsána a diagnostikována v roce 1981 v USA. První člověk se údajně nakazil virem od šimpanzů v jižním Kamerunu. Jedním z důvodů, proč je v afrických zemích tato nemoc tak rozšířená je pověra, že sexuální styk s pannou může AIDS vyléčit. (Pastor, 2007, s. 163)

Vir HIV byl poprvé popsán roku 1983, Pasteurův institut v Paříži. Tento vir způsobuje nemoc AIDS, která byla poprvé dokumentována v roce 1981 na základě popisu onemocnění mladých homosexuálních mužů v San Franciscu a New Yorku. Zkratka HIV znamená Human Immunodeficiency Virus, neboli virus lidského imunodeficitu, což je nedostatek v imunitním systému. Zkratka AIDS pak znamená Acquired Immunodeficiency Syndrome, neboli syndrom získaného selhání imunity. (Fifková, 1998, s. 84)

V počátcích výskytu nemoci AIDS se velmi často hovořilo o rizikových skupinách, které nesou hlavní podíl na přenášení nákazy viru HIV. Za dominantní v těchto skupinách byli zprvu považováni gayové, u nichž došlo v 80. letech v západních zemích k ohromné zamořenosti virem HIV z důvodu promiskuitního způsobu života. Proto se o AIDS nejprve mluvilo jako o nemoci homosexuálů. Brzy se příslušníci gay-minority ohradili vůči tomuto označení a lékaři v reakci na skutečnost, že faktem pro šíření této nemoci není pouhá náležitost k sexuální menšině, ale počet sexuálních partnerů a ignorace zásad bezpečného sexu, začali nahrazovat termín „riziková skupina“ výrazem „rizikové chování“. (Janošová, 2000, s. 74-75)

AIDS je celosvětově považováno za jednu z nejčastějších příčin úmrtí, a proto je mnohdy interpretován jako největší hrozba současnosti. Toto onemocnění je zapříčiněno vniknutím HIV viru, které se projevuje řadou symptomů a infekčních onemocnění. Jedná se o poškození lidského imunitního systému, který při sebemenší běžné nemoci není schopen adekvátně reagovat a selhává. HIV virus napadá T lymfocyty, což jsou struktury imunitního systému, které rozpoznávají cizorodé částice v těle. Mezi nejčastější rizika přenosu patří nechráněný pohlavní styk, krevní cesta zejména u drogových narkomanů a přenos viru HIV z matky na dítě. Přenos viru HIV je prokazatelný v tělesných tekutinách, jako je krev, sperma, poševní sekret a mateřské mléko. Aby došlo k přenosu, musí do zdravého organismu proniknout určité minimální množství dané tekutiny, což se označuje jako infekční dávka. Mezi první příznaky patří obvykle zvětšené mízní uzliny na více částech těla, horečky, záněty a vyrážka. Ačkoliv se jedná o neléčitelné onemocnění, je nutné jej včas odhalit a začít s léčbou. (Šťáva, 1987, s. 91-95)

4.2.2 Kapavka

Nejčastější pohlavní nemoc známá také jako gonorea, v naprosté většině postihuje osoby ve věku 16 – 25 let. Jedná se o akutní hnisavý zánět způsobený gonokokem, který postihuje pohlavní orgány a většinou i močové cesty. Může způsobit i zánět oční spojivky, rekta a vzácně i sliznice úst a nosu. Onemocnění je u mužů typické častějším a bolestivějším močením, bělavým výtokem z močové trubice. V případě žen je kapavka hůře rozpoznatelná, neboť její příznaky nejsou zpočátku tak výrazné, což z ní činí i v současné době velký problém, kdy zůstává nepoznána a neléčena. Pokud se příznaky objeví, jedná se nejčastěji o bolestivé močení a slabý výtok z rodidel. Hlavním lékem jsou v případě tohoto onemocnění antibiotika. (Šťáva, 1987, s. 52-58)

4.2.3 Syfilis

Syfilis neboli příjice je nakažlivé onemocnění přenášené téměř výhradně pohlavním stykem, a to v jeho různých podobách, tedy i během orálních nebo análních praktik. Nemoc je přenosná také z matky na plod. Původcem je bakterie zvaná *Treponema pallidum*, viditelná pouze pod mikroskopem. Nemoc postihuje různé orgány, kůži, kardiovaskulární, opěrný a pohybový a centrální nervový systém. Způsobuje vřídky v ústech a na pohlavních orgánech. (Gravelle, 2011, s. 99-100)

Toto onemocnění se u infikovaných osob projevuje ve třech stádiích. Nejprve se v oblasti pohlavních orgánů objeví rudý vřed. Pokud mu dotyčný nevěnuje pozornost, začnou se podobné vředy objevovat i na jiných částech těla. K nejčastějším projevům patří horečky, nechutenství, vypadávání vlasů a ostrá bolest v oblasti infikovaného místa. Typickými příznaky v oblasti osobnostních změn jsou deprese, halucinace a ztráta paměti. Pro léčbu této choroby je nutná hospitalizace a podávání antibiotik. V případech časného rozpoznání nemoci v první nebo druhé fázi se dotyčný nemusí obávat vážnější újmy. Pokud se však pacient nachází ve třetí fázi, riziko trvalých následků je velmi pravděpodobné. (Shmaefsky, 2010, s. 17-20)

4.3 Erotika jako lék

Kubík (2010, s. 251) uvádí, že sexuálně aktivní lidé jsou na rozdíl od asexuálních jedinců značně zvýhodněni po mnoha stránkách, především však po stránce psychického a tělesného zdraví. Řada lékařských výzkumů dokázala přímou souvislost mezi zdravím a sexuálním životem člověka. Migrény, opakované depresivní stavy, pocity úzkosti, méněcennosti a ztráty vlastní atraktivnosti, nevysvětlitelná nespokojenost, nervozita, nespavost či pesimismus jsou jen některými příklady problémů, na jejichž pozadí lze nalézt příčinu v nedostatečně uspokojivém sexuálním životě. K odstranění celé řady a nejen výše zmíněných problémů mnohdy stačí pouze pohlazení, objetí nebo pomazlení, zkrátka jakékoliv sexuální hrátky, erotické vzrušení či samotný pohlavní styk. Díky nim je možné znovuzískat vlastní duševní i tělesnou pohodu, vyrovnanost a chuť do života. Při těchto tělesných aktivitách klesá hladina cholesterolu v krvi, je posilována srdeční činnost, což má pozitivní vliv na cévy a krevní oběh. Frekventní sexuální hry pomohou vybavit tělo potřebnou imunitou proti běžným sezónním onemocněním a alergiím. Zároveň snižují příznaky záduchy. Velice důležitá je u mužů častá ejakulace, která má značný význam pro snižování rizika onemocnění prostaty, hrozící s přibývajícím věkem.

Dle Nováka (2013, s. 45) zprávy odborných studií potvrzují skutečnost, že sexuálně aktivní lidé se dožívají vyššího věku, proces stárnutí se u nich projevuje viditelně pomaleji a jsou daleko více duševně vyrovnanější. Dotyční vedou spokojenější život a nemoci se jim vyhýbají, což se odráží i na jejich psychice. Ti, kteří se oddávají erotickým prožitkům pravidelně a v dostatečné míře, přistupují k řešení životních obtíží s větším nadhledem, klidem i optimismem.

Jak je patrné dle doložených textů odborníků, sexuální život neplní pouze roli sexuální reprodukce, ale sehrává v našem životě významnou úlohu i v dalších ohledech a oblastech.

Je dle mého názoru tedy nejdůležitější, že ať už se jedná o sex mezi heterosexuálními jedinci nebo jedinci homosexuálními, podílí se významnou měrou na celkové pohodě, vyrovnanosti a spokojenosti člověka, což je důležité pro všechny osoby bez ohledu na jejich sexuální orientaci.

5 HOMOSEXUALITA V SOCIÁLNÍM KONTEXTU

Člověk se homosexuálem rodí, což se projeví až v průběhu života, nejčastěji v období puberty. Do okamžiku poznání a přiznání si této skutečnosti řada homosexuálních jedinců vyzkouší i sexuální kontakt s opačným pohlavím. Je totiž rozdíl mezi opravdovou homosexualitou a homosexuálním chováním. Představa sexuálního kontaktu s osobou stejného pohlaví, hlavně u žen, není ničím ojedinělým. Řada žen si svůj sen zrealizuje a rády na něj dlouho vzpomínají. Mít homosexuální styk, ačkoliv preferují opačné pohlaví, ještě neznamená, že jsem homosexuál. Existuje příležitostná nebo časově omezená homosexualita, ke které dochází nejčastěji v extrémních podmínkách, kterými jsou např. věznice, armáda. Po návratu do normálního prostředí dotyčná osoba stejné pohlaví za účelem sexuálního kontaktu nevyhledává a vrací se opět ke své skutečné orientaci. I když s plynoucím časem homosexuální jedinci zjišťují, že svoji odlišnou sexuální orientaci nedokáží změnit, nepřichází smíření se s touto realitou. Hlavním faktorem sehrávajícím roli při tomto obtížném životním zjištění sehrává strach. Být heterosexuálem je daleko jednodušší, k menšinám jsme netolerantní, jsou pronásledovány i zesměšňovány. (Pastor, 2007, s. 149-150)

5.1 Coming out

Coming out je proces odhalení, porozumění a přijetí vlastní sexuální orientace. Zahrnuje nejen poznání vlastní identity, přiznání si své homosexuální orientace, ale zejména pak sdílení této skutečnosti se svým okolím, s ostatními. (Rhoads, 1994, s. 7)

Procházka (2002, s. 26) definuje coming out jako proces rozpoznání, sebeuvědomění a přiznání si své sexuální orientace, zahrnující schopnost sdělit tuto skutečnost důležitým osobám (rodičům, přátelům).

Každý člověk, bez ohledu na svoji sexuální orientaci, prožívá nějakým způsobem svůj coming out. Je to období, kdy začíná vnímat svoji individualitu, a tedy i svoji sexualitu. Proces uvědomování si svého já se začíná odehrávat v pubertě nebo v následujícím období adolescence. Někdy ale začne z různých důvodů až mnohem později uprostřed života. Lidé většinou převezmou vzorce chování, které pro ně připravily předchozí generace, a teprve v další fázi života si položí otázku, zda tento život skutečně odpovídá jejich cítění. Homosexuála procházejícího coming outem čeká těžký zápas s vlastním sebevědomím, protože je často sám ze sebe zklamán. Toto období je charakteristické intenzivním prožíváním odlišnosti a s ním související osamělostí a labilitou. (Janošová, 2000, s. 20-21)

Coming out představují dvě hlavní fáze, které lze rozdělit do pěti bodů, kterými dle Janošové (2000, s. 20-21) většinou jedinec postupně prochází a které se mohou prolínat.

1. Zjištění skutečnosti o svém zaměření a její akceptace:

- a) *Precoming out* – jedinec si uvědomuje svoji odlišnost, ale nedokáže ji vyjádřit
- b) *Vlastní coming out* – člověk pojmenuje svoji odlišnost, svoji sexuální identitu přizná sám sobě i jiné osobě, i když tomu mohlo zpočátku předcházet odmítání této skutečnosti

2. Uspořádání života v jejím souladu:

- c) *Fáze explorace* – navazování prvních sexuálních vztahů, experimentace
- d) *Fáze partnerství* – vytváření trvalejších sexuálních a partnerských vztahů odpovídajících celkovým citovým potřebám dotyčného jedince
- e) *Fáze integrace* – dotvoření hodnot, upevňování role jedince ve vnějším světě, integrace osobnosti

Procesem sebezpřijetí, kdy se homosexuální jedinec přestává stydět a obviňovat za svoji odlišnost, je schopen svěřit se svému okolí a vyrovnat se s eventuálním odmítnutím nic nekončí, naopak vše začíná. Pokud se homosexuální osobě povede projít tímto obdobím bez větších šrámů na duši, může pak prožít celý život v pravdě, ve vztazích, které mu vyhovují, s člověkem kterého miluje. Avšak ne všichni homosexuální lidé jsou takto úspěšní. Pro některé zůstává menšinová orientace celoživotním břemenem, které se snaží skrývat, za které se stydí. Tito lidé se pak rozhodují buď pro život bez partnerského vztahu, nebo se snaží adaptovat na heterosexuální způsob života. Nutno podotknout, že i když má tato volba své výhody – společenskou nenápadnost a z ní pramenící klid od agresivních útoků na svoji osobu a diskriminačních projevů, možnost mít rodinu a děti, ve většině případů přináší svoji daň v podobě popírání sebe sama, zřeknutím se všeho hezkého, co vztah mezi dvěma milujícími se lidmi přináší včetně uspokojivého a plnohodnotného milování. Řada z těch, kteří si pro svůj život zvolí tuto cestu i přes svoji odlišnou sexuální orientaci nachází konec v těžkých, dlouhodobých, depresivních stavech – v lepších případech, v těch horších se stávají obětmi vlastního sebevražedného jednání. Ne každý vydrží tento extrémní vnitřní tlak. (Fifková, 1998, s. 77-78)

5.2 Problematika homofobie

Termín „homofobie“ je v současném světě nejčastěji používán ve významu strachu, odporu a odmítavému či diskriminačnímu postoji vůči homosexualitě jako společenskému jevu nebo vůči homosexuálně orientovaným lidem. Roku 1972 jej v tomto smyslu poprvé použil americký psycholog George Weinberg ve své knize „Society and the Healthy Homosexual“, kde ji definoval jako „strach, děs a hrůzu z možnosti být v blízkosti homosexuálních jedinců“. (Fone, 2000, s. 5)

V nejširším slova smyslu homofobie zahrnuje postoje a chování vyjadřující nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou, respektive vůči lidem, kteří vybočují z běžných genderových norem. V užším pojetí se jedná pouze o negativní jednání a postoje namířené vůči homosexuálním jedincům. Toto rizikové chování souvisí především s dvěma dalšími problémovými oblastmi, kterými jsou extremismus a šikana. Homofobní projevy vedou často až k šikaně namířené vůči lidem, u nichž se domníváme nebo již známe jejich menšinovou sexuální orientaci. Nejsou výjimkou případy, kdy se takovými oběťmi stávají i lidé heterosexuální, kteří však nesplňují v očích svých vrstevníků genderové stereotypy, tj. představy o tom, jak má „správný chlapec, správná dívka“ vypadat a jak se má chovat. Dle populační studie z USA počet heterosexuálních osob zasažených homofobně motivovanou šikanou či obtěžováním přesahuje počet osob homosexuálních, setkávajících se s tímto problémem. (MŠMT, 2012, s. 1, 2-3)

Mezi nejčastější rizikové faktory agresorů patří vnitřní nejistota v oblasti své vlastní psychosexuální identity, kterou řeší útoky a výpady vůči jedincům, u nichž předpokládají právě stejné či obdobné problémy. Dalšími nejčastějšími důvody homofobního jednání jsou předsudky spojené s nedostatečnou informovaností, někdy příslušností k církvi zaujímající vůči homosexualitě odmítavý postoj. (Kantor, 2009, s. 8)

Fone (2005, s. 5-6) uvádí dva možné typy homofobie:

- Vnitřní homofobie – Strach a obavy z možnosti, že by sama dotyčná osoba mohla být homosexuálně orientovaná, spojená s častou snahou tuto skutečnost odmítnout a popřít. V případě neúspěšného sebepřijetí bývá tento typ homofobie častou příčinou suicidálních (sebevražedných) tendencí.
- Vnější homofobie – Negativní postoje a předsudky vůči lidem s odlišnou sexuální orientací. Tento typ homofobie se nejčastěji projevuje v některých ortodoxních náboženských, ideologických a politických hnutích.

Společnost se zejména za posledních dvacet let výrazně pozitivně posunula v přístupu vůči homosexuálně orientovaným jedincům. Případy, kdy byli homosexuálové vyloučeni z mnoha oblastí veřejného života, jsou v současnosti spíše ojedinělé. Ve světě existuje celá řada zákonů postihující diskriminační a nenávistné jednání vůči homosexuálním lidem. Jedná se o tzv. „antihomofobní legislativu“, která jakékoliv negativní projevy vůči této menšině nekompromisně trestá. Prvním státem, který přijal takové opatření, bylo Norsko, které tak učinilo v roce 1981. Následovaly další země a snaha vymýtit diskriminaci, násilí vůči homosexuálům, začala přinášet první úspěchy. Pohled na homosexuální jedince se začal soustředit spíše než na jejich orientaci na jejich osobnostní rysy. K tolerantnějšímu postoji přispěla i média, tisk, literatura a řada slavných osobností, které si vydobily místo na významných pozicích i přes svoji odlišnou sexuální orientaci. Dokázali tak učinit na základě své píle, svých schopností a svého umu. Podpořili antihomofobní názory a myšlení a dali tak víru celé řadě dalších jedinců, kteří z důvodu své odlišnosti ztratili sebedůvěru a snahu prosadit se i na úkor této skutečnosti. (Fone, 2000, s. 419-420)

Efektivní boj proti porušování základních práv vyžaduje především pevnou politickou oddanost zásadám rovného zacházení a zákazu diskriminace. Aktivně povzbuzovat osoby s odlišnou sexuální orientací, aby se v případech diskriminace nebály vystoupit a podat stížnost. Aby byl boj s lidskými předsudky a nenávistí vůči homosexualitě skutečně úspěšný, je zapotřebí soustředit veškeré úsilí a snahy již na období dětství, kdy si dítě utváří první názory a postoje o okolním světě. Klást důraz nejen na výchovu v rámci rodiny, ale posléze školy, kde by měla výchova k toleranci, respektu a vzájemné úctě, pokračovat. Být důslední ve výchově a vzdělávání od útlého věku a jakékoliv projevy negace vůči tomuto jevu hned v začátcích zastavit. Lhostejnost a benevolentní přístup v tomto směru, vychovává jedince, kteří přispívají k šíření homofobie a dopouští se tak nejčastěji těch nejhorších zločinů proti lidskosti. (Kantor, 2009, s. 151-153)

5.2.1 Homofobie v rámci České republiky

Specializované služby zabývající se problematikou homofobie na našem území existují jen ve velmi malém rozsahu. Většinu preventivních programů zajišťují nevládní neziskové organizace. Snadná dostupnost internetu nabízí homosexuálním jedincům možnost vyhledat pro ně nejbližší pomoc v podobě různých specializovaných profesionálních poraden, organizací, která se přímo na problematiku homosexuality soustřeďují a nabízí jim nejen podporu a pomoc, ale také bezpečné prostředí, v němž mohou rozvíjet svoji vlastní identitu a najít si stejně orientované přátele. (Janošová, 2008, s. 248-249)

Vzhledem k tomu, že je Česká republika od 1. května 2004 součástí Evropské unie, platí i u nás Listina základních práv EU, která je prvním mezinárodním nástrojem v oblasti lidských práv, který ve svém článku 21 odstavec 1 výslovně zakazuje diskriminaci na základě „sexuální orientace“ v následujícím znění: „Zakazuje se jakákoliv diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoliv jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci“. (Kjaerum, 2009, s. 7)

Významnou roli na české scéně sehrává § 356 trestního zákoníku (40/2009 Sb.) Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, který praví: „Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“ (ČESKO, 2009, s. 437)

6 HOMOSEXUALITA A NÁBOŽENSTVÍ

Pojetí homosexuality z hlediska náboženství je zcela jistě něčím, co zásadním způsobem ovlivňuje individuální přijetí sexuální odlišnosti jedince. Mnohé církve dnešní doby považují za jeden ze svých úkolů chránit tradiční hodnoty lidské pospolitosti. V otázce homosexuality vycházejí tyto církve z doslovné interpretace biblických veršů, jež stejnopohlavní aktivity zatracují. (Janošová, 2000, s. 77)

Janošová (2000, s. 81-86) zmiňuje dělení náboženských postojů vůči homosexualitě a jejím projevům dle Brashe a Coopera na čtyři zásadní přístupy:

- 1. Přístup zavrhuje – trestající:** Dle tohoto postoje pokládá Písmo homosexuální partnerství včetně homoerotického zaměření za zcela nepřípustné. Obecným pastoračním přístupem je povinnost naléhat na homosexuálně cítícího věřícího, aby se těchto pocitů vzdal, vyznal svoji hříšnost a usiloval o duchovní přeměnu osobnosti, která bude znamenat i změnu sexuální orientace. Každý jednotlivec i celé společenství by podle tohoto pojetí měli přijmout a prosazovat tradiční biblický názor, který znamená zavržení a odsouzení homosexuality jako jevu i všech jejích projevů.
- 2. Přístup zavrhuje – netrestající:** Tento přístup zavrhuje homosexuální akty, nikoliv však homosexuální jedince. Tyto akty jsou považovány za nepřirozené, nezralé, postrádající transcendentní růst, který je obsažen v heterosexuality. Toto stanovisko jakožto oficiální zastává především katolická církev a podrobně jej popsala ve svém katechismu a v dalších oficiálních dokumentech. Častým nabízeným východiskem vedle manželství je celoživotní celibát opírající se o modlitbu, osobní disciplínu, duchovní radu a pomoc společenství stejně orientovaných křesťanů.
- 3. Přístup přijímající s omezením:** Prvním křesťanským teologem, který přehodnotil tradiční porozumění těmto biblickým zákazům, byl Derrick Sherwin Bailey ve své knize „Homosexualita a západní křesťanská tradice“, vydané roku 1955. V následujících letech se mezi teology začaly objevovat podobné názory v hojnější míře a ve smyslu tohoto pojetí se začal hledat i nový pastorační přístup k homosexualitě. O homosexualitě se teologové zmiňují jako o nedokonalém, v podstatě neúplném a nenormativním sexuálním projevu. Alternativu, že homosexualita je nezměnitelná, připouštějí a respektují.

Homosexuální lásku i její tělesné projevy vnímají jako přijatelné, avšak nikoliv stejně hodnotné jako vztahy heterosexuální. Zastánci postoje přijímajícího homosexuální lásku s určitým omezením si uvědomují skutečnost, že ne každý je schopen dosáhnout ideálu ve všech oblastech lidské existence. Tito autoři si v rámci daného tématu pokládají otázku, zda je právě heterosexualita ideálem zcela nezbytným pro každého člověka. Zda může být ideálem něco, co je naprosto neslučitelné s něčí vlastní, jedinečnou osobnostní strukturou.

- 4. Plně přijímající postoj:** Smyslem tohoto postoje je víra, že homosexualita je částí Božího plánu stvoření, že homosexuální lidé jsou jedním ze znamení bohaté rozmanitosti stvoření, a že homosexuální citové projevy jsou stejně tak přirozené a dobré jako projevy heterosexuální. Někteří z těch, kteří plně souhlasí s existencí homosexuálních párů, se domnívají, že takovému partnerství by měla být umožněna právní podpora. Jiní odborníci dále navrhuji, aby církve poskytovala nějakou formu náboženského obřadu pro dvojice, které se závazně rozhodly pro společný život.

6.1 Křesťanství a homosexualita

Nejrozšířenější světové náboženství s více než 2 miliardami věřících, které vzniklo z řeckého pojmu „christos“, což znamená pomazaný nebo posvěcený. Křesťanství je monoteistické náboženství i přes víru v Trojici Boží. Základním kánonem křesťanství je Písmo svaté – Bible, obsahující Starý a Nový zákon. Pro křesťany je Bible sbírka slova Božího, jde o úmluvu mezi Bohem a lidmi a svědčí o působení Boha v dějinách. Křesťanství vzniklo v Palestině v první polovině našeho letopočtu jako reakce na působení a smrt Jana Křtitele a především Ježíše Nazaretského. Ke konečné spáse vede především víra, která je důležitější než striktní dodržování pravidel a zákonů. (Küng, 2006, s. 223-225)

Podle křesťanské víry nás tvoří Bůh. Božská prozřetelnost nás formuje takové, jací jsme. Naše geny, temperament, doba a místo v dějinách, náš talent, schopnosti i slabosti – to vše je součástí záhadného a láskyplného Božího plánu s námi. A tak i za skutečností, že je někdo homosexuálem, musí nutně nějak vězet Bůh. Boží slovo pak tedy nemůže homosexualitu v Bibli zavrhat. Vzhledem k tomu, že Bůh nedělá zmetky, spatřuje Helminiak (2000, s. 9-10) chybu v tom, jak Bibli čteme.

V biblických dobách neexistovala žádná propracovaná koncepce homosexuality jakožto sexuální orientace. Starověcí izraelité takto o sexu vůbec nepřemýšleli. Existovalo pouze všeobecné povědomí o stycích a aktech mezi lidmi stejného pohlaví, což by se dalo nazvat *homogenitalitou a homogenitální činností*. Dnešní otázkou jsou lidé a jejich vztahy, nikoliv pouze sexuální chování. Problémem je tedy homosexualita – určitý způsob lidského bytí, nejen homogenitalita - účast při homosexuálních aktech. Naším problémem je spontánní náklonnost k lidem téhož pohlaví a etická možnost vyjádření této náklonnosti v sexuálním vztahu. Z důvodu toho, že tento problém v myslích biblických autorů neexistoval, nemůžeme očekávat, že na něj dá Bible odpověď. (Helminiak, 2000, s. 16)

I když na jedné straně Schwartz (2002, s. 120, 122) hovoří o pohlavním styku s osobou téhož pohlaví jako o ohavnosti, která byla trestána smrtí, na straně druhé zmiňuje okamžik, kdy tradice převzala názor, že pohlavní styk Adama a Evy byl těžkým prvotním hříchem, který zapříčinil jejich vyhnání z ráje, čímž sám poukazuje na špatnou interpretaci biblického textu, který vedl po staletí k tomu, že samotný sex bez ohledu na jeho aktéry byl považován za nečistou praktiku, kterou Bůh neschvaluje a které jsou příčinou všech lidských běd. Těžko přeci může Bůh trestat muže a ženu za to, že spolu souložili, když jim sám přikázal „plodte a množte se“. Byl by to protimluv.

Budou-li lidé chtít vědět, zda je homosexualita sama o sobě dobrá nebo zlá, musí se obrátit jinam než na Bibli, protože ta k morálce homogenitálního chování jako takového, ani k morálce homosexuálních vztahů, jak je dnes chápeme my, žádné přímé stanovisko nezaujímá. Bible si tuto otázku nikdy nekladla. A co víc, zdá se, že ji úmyslně přehlížela jako zbytečnou. Nejdlejší biblické pojednání o této otázce - List Římanům pouze naznačuje, že homogenitální aktivita je sama o sobě eticky bezvýznamná. (Helminiak, 2000, s. 64)

6.2 Islám a homosexualita

Islám historicky vznikl působením proroka Muhammada v Arábii a brzy se rozšířil mimo Arabský poloostrov. Na islám přešli Peršané (Íránci), Berbeři, Turci a později mnozí Indové, Malajci a další obyvatelé jihovýchodní Asie a také subsaharské Afriky. Dnes islám podle některých odhadů představuje nábožensko-kulturní společenství až miliardy a čtvrt našich současníků. Nejvýznamnější muslimská společná politická instituce „Organizace islámské konference“ sdružuje v současné době 56 členských států, kde většina obyvatel vyznává islám. Nejlidnatější muslimské státy jsou Indonésie, Pákistán a Bangladéš. Arabové jsou dnes v islámském světě vlastně menšinou.

Arabština má nicméně jako jazyk Koránu, který muslimové pokládají za přímé slovo Boží, jímž se všichni muslimové povinně modlí a jímž byla napsána většina zásadně významných děl islámské teologie a právní vědy, postavení prvořadého významu v celém islámském světě. V minulosti ji bylo možno do určité míry přirovnat k postavení latiny ve středověké západní a střední Evropě. (Šišková, 2008, s. 149)

Islám patří spolu s judaismem a křesťanstvím k monoteistickým náboženstvím. Učí, že Bůh zjevoval svou vůli lidem prostřednictvím proroků. Za nejvýznamnějšího považuje islám Muhammada, jemuž byla seslána zjevená kniha – Korán. I když muslimové souhlasí, že uctívají téhož Boha (Alláha) jako židé a křesťané, je nutné zdůraznit, že Korán je svou strukturou a především formou od Bible, zcela odlišný. Muslimové považují Korán za dokonalý a navždy neměnný text, který lze interpretovat jedině doslovně. Tato skutečnost tak zaručuje islámu pevné základy napříč dějinnými událostmi, čímž je prakticky jakákoliv možnost spekulace potlačena. (Bečka a Mendel, 1998, s. 97)

Prorok Muhammad nezaložil nové náboženství, ale hlásal stejné poselství jako všichni ostatní prorokové Boží – Adam, Noe, Abrahám, Mojžíš a Ježíš. Toto věčné poselství je nazýváno islám, což znamená mír a oddanost Bohu. Tento výraz také označuje přirozené směřování lidských bytostí, světový názor, jehož základem je vztah k Bohu, nebo civilizaci trvající déle než 1400 let a univerzální kulturu rozšířenou po celém světě. (Sardar a Malik, 2004, s. 4)

Dnešní islám klade velký důraz na přísnou morálku ve vztazích mezi muži a ženami. Prikazuje svým vyznavačům poměrně přísný mravní kodex. Intimní styk připouští jedině po náležitém uzavření sňatku. Moralisté zároveň prikazují ženám oblečení, které brání necudným pohledům. Současnou nejrozšířenější verzí je požadavek na zakrytí vlasů a šije širokým šátkem zvaným „hidžáb“ a zakrytí celého těla dlouhými volnými šaty s dlouhými rukávy. Vlivná část duchovních promluv (páteční kázání v mešitách) a mediální publicistiky šíří v blízkovýchodních zemích výstrahy před promiskuitou a sexuálním liberalismem, jemuž údajně propadají společnosti Západu. (Šišková, 2008, s. 151)

Homosexulita neboli „liwát“ je dle Bellingera (1998, s. 126-127) v Koránu označována za hanebnost, i když zde není přímo jmenována. Je zakázána z několika důvodů:

- Odporuje Božím nařízením
- Zavrhuje existenci rodiny a lidské rasy
- Je proti právům heterosexuálních žen, případně mužů
- Přispívá k šíření pohlavních chorob

Tresty jsou v islámu následující:

- 100 ran bičem a exil na 1 rok v případě přistižení svobodného člověka při homosexuálním styku
- Ukamenování na smrt v případě přistižení jedince v heterosexuálním manželství při homosexuálním styku
- Ponechání na veřejném úsudku až vězení za pobožování morálky v případě jakýchkoliv projevů a napodobování transsexualismu

Žádný člověk se nerodí s prokletím, ale s čistou duší. Homosexualita je jednou z pozemských zkoušek člověka. V pozemském životě však neexistuje taková zkouška, která by se nedala svobodnou duší zvládnout a zachránila tak jedince od pekla. Homosexualita je chyba v mozku, která neznámá, že je dotyčný hloupější, ale jedná se o představu jakéhosi zlého džina, který v mozku sídlí a nabádá jedince v sexuální oblasti k nestandardním věcem. Takový člověk má v muslimském světě možnost odejít do krajiny, kde je homosexualita schválená, žít v heterosexuálním manželství, spáchat sebevraždu nebo podstoupit kastraci. (Bellinger, 1998, s. 129)

7 REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ

Lidé s odlišnou sexuální orientací nemají možnost klasického sňatku, jako je tomu v případě párů heterosexuálních. Do roku 2006, kdy u nás došlo k účinnosti zákona o registrovaném partnerství, neměli homosexuálové příležitost svoji lásku zpečetit jako je tomu u heterosexuálních párů. Neměli tak žádnou garanci jistoty v případech, jakými jsou např. možnost informovat se na zdravotní stav svého partnera nebo třeba otázka dědění.

„Registrovaným partnerstvím se rozumí trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným zákonem, tedy projevem vůle učiněným formou souhlasného, svobodného a úplného prohlášení, že spolu vstupují do partnerství, učiněného osobně před matričním úřadem.“ (Smejkal a Schelová Bachrachová, 2011, s. 302)

Dle Smejkala a Schelové Bachrachové (2011, s. 302) může do partnerství vstoupit každý, komu to zákon o partnerství nezakazuje. Partnerem se rozumí osoba, která uzavřela partnerství. Uvádí, že do tohoto partnerství může vstoupit každý občan, jestliže:

- Alespoň jedna z osob vstupujících do partnerství je státním občanem České republiky
- Dosáhl věku osmnácti let
- Má způsobilost k právním úkonům
- Nejedná se o osoby navzájem příbuzné v linii přímé a sourozence
- Je vyloučeno, že již dříve uzavřel manželství nebo již dříve vstoupil do partnerství či do obdobného svazku osob stejného pohlaví v zahraničí a jeho manželství nebo partnerství nebo obdobný svazek stále trvá

Zákon ze dne 26. ledna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů byl vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 38 pod číslem 115/2006 Sb. dne 3. dubna 2006. Podle Štěpánkové a Čížkovského (2006, s. 3) tento zákon umožní stejnopohlavním párům zformalizovat svůj stav, dát mu právní podklad a projevit tím úctu k hodnotám obvykle spojovaným rodinným společenstvím, jako jsou vzájemná láska, úcta, péče a podpora. Právní stabilizace partnerských vztahů osob totožného pohlaví v registrovaném partnerství současně povede k posílení lidských a občanských práv stejnopohlavních párů a postupně také k větší akceptaci gayů a leseb širší společností.

Podle Janošové (2000, s. 61-62) by stabilizace partnerství jednoznačně ovlivnila zdravotní stránku těchto osob, jelikož snížení rizikového chování by vedlo k menšímu šíření pohlavně přenosných chorob, tedy i HIV nákazy. Zvýšení psychických a sociálních jistot by mělo význam pro harmonizaci jejich osobnosti, životního stylu a snížení výskytu psychiatrických chorob, které vznikají také často jako důsledek osamělosti a nejasného postavení ve společnosti.

Partnerské soužití by dle Janošové (2000, s. 61) také pravděpodobně přineslo následující výhody:

- Prohloubení lidských práv jedince
- Krok ke zrovnoprávnění sociální menšiny homosexuálních párů a zlepšení jejich společenského přijetí
- Zlepšení postavení jedince v oblasti ekonomie, v otázkách daňových a právních (dědictví, vzájemné vyživovací povinnosti, společný majetek, společné užívání bytu atd.)
- Stabilizace zaregistrovaných párů
- Snížení stigmatizace
- Snížení kriminality
- Společnost by byla obohacena o novou formu způsobu života, pro homosexuální minoritu humánnějšího a důstojnějšího

Zákon o registrovaném partnerství nabyl účinnosti od 1. července 2006. Jen za první rok jeho platnosti si na území České republiky řeklo své „ano“ celkem 346 homosexuálních párů. Převážná většina z nich byla mužského pohlaví. O přijetí zákona usilovaly organizace homosexuálů řadu let. Zákon neumožňuje adopci dětí a partneři i partnerky nemají nárok na vdovecký či vdovský důchod, společné jmění a zdanění. (Slavík a kol., 2012, s. 107)

Partnerství se zapisuje do občanského průkazu místo rodinného stavu označením „partnerství“. Partneři jsou zahrnuti do skupiny blízkých osob pro nejrůznější účely (občanský zákoník, trestní zákon apod.). Obdobně jako u manželů mají i registrovaní partneři stejná práva a povinnosti, jsou oprávněni se zastupovat v běžných záležitostech. Oproti tomu, pokud se nedohodnou o podstatných věcech, rozhodne o tom na návrh některého z nich soud. Stejně jako manželé mají i partneři v registrovaném partnerství vzájemnou vyživovací povinnost, a když ji nebudou plnit dobrovolně, mohou se stanovení výživného domáhat soudní cestou, tak aby byla jejich životní úroveň stejná.

Pro zánik registrovaného partnerství platí také ustanovení podobná těm, která platí i v případě manželství, a to, že partnerství zaniká smrtí jednoho z partnerů, ale taktéž soudním zrušením. Soud o jeho zrušení rozhodne na návrh jednoho z partnerů, pokud tento prokáže, že partnerský vztah již fakticky netrvá. Připojí-li se k návrhu i druhý partner, soud již dále nezkoumá trvání partnerského vztahu a rozhodne o jeho zrušení. V případě, že se partneři nedohodnou, rozhodne soud na návrh jednoho z nich. Do občanského průkazu se poté zapíše „zrušeno partnerství“. (Smejkal a Schelová Bachrachová, 2011, s. 302-303)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 POPIS VÝZKUMU

Při příležitosti pracovní nabídky v Turecku jsem se rozhodla využít tuto možnost při tvorbě své diplomové práce. Představa srovnání České republiky a Turecka v otázkách homosexuality mě na jedné straně děsila svou náročností v přípravě i následném provedení, ale na druhou stranu pro mě byla velkou výzvou, které jsem se chopila. Vzhledem k získaným kontaktům mi byla mnohokrát nabídnuta pomoc, které jsem ráda využila. Výzkum jsem prováděla při svých jednotlivých návštěvách Turecka, kde jsem strávila pracovní půl roku a následně se do této země vracela na kratší časové úseky, tak jak mi mé studium umožňovalo. Ke sběru dat došlo na území Turecka především v oblastech Side, Alanye a Antalye. V případě České republiky zejména v Praze, Prostějově a Olomouci.

Datum realizace výzkumu:

- Turecko: 28. května 2012 – 16. května 2013
- Česká republika: 11. března 2013 – 26. října 2013

8.1 Výzkumný problém

Lidé s odlišnou sexuální orientací patří velmi často k diskriminovaným jedincům, kterým se nevyhýbá ani šikana spojená s různými formami násilí. I v současné době, kdy je homosexualita již dvacet let vyřazena ze seznamu nemocí a očekával by se tolerantnější přístup k této menšině, trpí většina naší společnosti neustálými předsudky vůči těmto jedincům. Sama teoretická část založena na odborné literatuře k danému tématu poukazuje na skutečnost, že s odlišnou sexuální orientací se lidé rodí, setkáváme se s ní již od nepaměti, a tudíž by neměly existovat důvody pro opovržení těmito jedinci. Stále nově přicházející informace k tomuto celosvětovému jevu „hrají“ taktéž v prospěch osob s odlišnou sexuální orientací. Nastávají tedy konečně lepší časy pro homosexuální menšinu?

Většina odborné literatury, jak domácí tak i světové, zmiňuje zlepšení celkové situace vůči homosexuálně orientovaným. Do jaké míry se však společnost posunula ve vývoji k toleranci? Jak dalece postoupilo vědomí současné populace o této problematice? Je homofobie na ústupu nebo je to jen klam?

Osobně doufám, že neustále probíhající proces globalizace, stále častější zavádění multikulturní výchovy do školského systému a dostupnost internetu skutečně přispívají k vytváření liberálnější společnosti se zdravým náhledem na homosexualitu jako jev, který zkrátka patří k existenci lidstva samotného a nezasluhuje si žádnou formu násilí.

Zda je má domněnka reálná jsem se rozhodla zjistit prostřednictvím dotazníkového šetření nejen na území České republiky, ale i v Turecku – zemi s odlišnou kulturou a náboženstvím. Výzkumný problém formuluji následovně: **Jaký pohled zaujímá současná česká a turecká společnost vůči homosexualitě? Existuje rozdílný postoj mezi českou a tureckou společností v otázkách homosexuální problematiky?**

8.2 Cíl výzkumu

Hlavním cílem mé diplomové práce je zmapovat současnou názorovost a postoje české a turecké společnosti vůči homosexuální problematice, která patří i v současné době k aktuálním tématům společnosti. Ráda bych na základě předložených dotazníků zjistila, zda je viditelný rozdíl mezi názory obyvatel České republiky a Turecka k homosexuální orientaci či nikoliv. Věřím, že má snaha prozkoumat názorovost těchto dvou zcela odlišných zemí přinese nejen mně, ale zejména čtenářům mé práce zajímavé postřehy a nové informace.

8.3 Výzkumné předpoklady

Vzhledem k tomu, že se jedná o deskriptivní (popisný) výzkum neuvádím hypotézy, ale výzkumné předpoklady.

- Existuje statistický rozdíl v názorech české a turecké společnosti k problematice homosexuality.
- Předpokládám, že procentuální většina dotazovaných respondentů je heterosexuální orientace.
- Předpokládám, že procentuální většina respondentů považuje homosexualitu za vrozenou.
- Domnívám se, že více než polovina dotázaných je názoru, že homosexuální orientaci nelze předcházet.
- Domnívám se, že nadpoloviční většině respondentů homosexuální projevy na veřejnosti vadí.

8.4 Druh výzkumu

Pro svoji diplomovou práci jsem záměrně zvolila kvantitativní výzkum z důvodů mnoha jeho výhod, které bezesporu přináší.

Jak uvádí Chráska (2007, s. 12) kvantitativní výzkum umožňuje poměrně rychlé a ekonomické shromažďování dat od velkého množství respondentů, a to v relativně krátkém časovém úseku.

Hendl (2008, s. 44) v případě kvantitativního zkoumání předpokládá, že lidské chování lze do jisté míry měřit a předvídat. Kvantitativní výzkum pak sestává z někým exponované platné teorie, kdy je očekáváno objevení vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými X a Y (což je hypotéza). Následuje úvaha o definici, co chceme zjistit, abychom pozorovali X a Y (operacionalizovaná definice), po níž následuje měření. Po provedení měření dochází k testování platnosti hypotéz a v závěru výzkumu k verifikaci – ověřování, kontrole pravdivosti hypotéz.

Moji volbu také výrazně ovlivnil charakter vybraného tématu pro svoji diplomovou práci. Vzhledem k tomu, že se jedná pro mnohé osoby o stále citlivé téma, zvolila jsem právě kvantitativní výzkum v očekávání, že oslovení respondenti budou více upřímní a své skutečné názory a postoje mi sdělí bez strachu a studu. Domnívám se, že v případě volby odlišného druhu výzkumu např. rozhovoru, který patří do kvalitativního výzkumu, by touto formou získané výsledky nemusely odpovídat jejich skutečnému mínění, ať už z ostychu nebo pro nedostatek anonymity vzhledem k povaze dané problematiky.

8.5 Výzkumná metoda

Za nejvhodnější výzkumnou metodu pro získávání dat v případě své diplomové práce jsem zvolila metodu dotazníkového šetření, skládající se z otázek otevřených, uzavřených a polouzavřených. Respondenti byli v úvodu mého dotazníku požádáni, aby v případě odpovědi volili vždy pouze jednu z nabízených možností.

Dle Chrásky (2007, s. 163) je dotazník soustavou předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které respondent (dotazovaná osoba) písemně odpovídá. Označuje jej za velmi frekventovanou metodu získávání dat v pedagogickém výzkumu.

Pelikán (2007, s. 104-105) definuje dotazník jako baterii otázek, přičemž jehož hlavní podstata spočívá ve zjištění dat a informací nejen o respondentovi, ale i o jeho názorech a postojích k problémům, které dotazujícího zajímají.

Poukazuje na jeho přednosti: snadnost administrace, možnost oslovit velký počet respondentů, umožnění počítačového zpracování velkého množství dat atd., ale i na jeho negativní stránku, kam řadí např. subjektivitu odpovědí, omezení prostoru pro odpovědi respondentů v případech přesně vymezených otázek a variant odpovědí a v případě příliš dlouhých dotazníků snadnou unavitelnost respondentů a jejich následnou ztrátu motivace k náhodnému vyplňování otázek.

Osobně si myslím, že je možné negativní stránky dotazníkového šetření minimalizovat, ať už pečlivou přípravou konstrukce dotazníku, kde nesmí chybět správné a přesné formulace otázek nebo dostatečným nastudováním odborné literatury, na jejímž základě lze přizpůsobit i již zmiňovanou vhodnou délku dotazníku. Mnou vytvořený dotazník obsahuje sedmnáct otázek výše zmiňovaného typu, viz úvod této kapitoly. Protože mým záměrem při zjišťování postojů a názorů bylo soustředit se pouze na Českou republiku a Turecko, má diplomová práce v příloze obsahuje dotazník v jazyce českém, tureckém, ale i anglickém.

8.6 Metody zpracování dat

Data, která jsem získala prostřednictvím dotazníků, jsem poté zpracovala za pomoci programů Microsoft Office Word 2013 a Microsoft Office Excel 2013.

Odpovědi ze sesbíraných dotazníků jsem za pomoci čárkovací metody zaznačila na papír. Výsledky jsem následovně vložila do vytvořených tabulek v programu Excel. Pomocí funkcí v programu Excel jsem tato data sumarizovala a analyzovala. Vzhledem k tomu, že se v mém případě jedná o deskriptivní (popisný) výzkum, použila jsem pro vyjádření jednotlivých odpovědí absolutní a relativní četnost. Z kompletních tabulek jsem na závěr vytvořila grafy.

8.7 Výzkumný vzorek

V případě respondentů pro moji diplomovou práci jsem volila záměrný výběr, jelikož jsem se soustředila pouze na obyvatele České republiky a Turecka, starší osmnácti let. Pohlaví ani další parametry nebyly nijak omezeny. Mezi dotazované osoby patří jak muži, tak ženy, přičemž nejstarším respondentem je turecká žena ve věku 82 let. Po vzájemné konzultaci s vedoucím mé diplomové práce byl stanoven počet celkových respondentů pro každou vybranou zemi na 120 respondentů. Má práce tedy obsahuje 120 tureckých dotazníků a 120 českých dotazníků. Pro případ problémové komunikace jsem si vytvořila i dotazník v anglickém jazyce, který jsem často při dotazníkovém šetření uplatnila. V některých případech mne doprovázel i rodilý Turek, který byl schopen hovořit plynule anglickým jazykem a při získávání odpovědí mi taktéž velmi pomohl.

Součástí mého dotazníkového šetření byly i otázky identifikační, které se zpravidla umisťují na začátek každého dotazníku a mají informační charakter vztahující se k zúčastněným respondentům. Dovolím si tyto informace uvést níže, zpracované v tabulkové podobě. Pod jednotlivými tabulkami zveřejním i postřehy a informace, které jsem získala buď přímo při provádění výzkumu, nebo posléze při jeho vyhodnocování z dotazníkového šetření. K otázkám č. 1 – 4 následují tabulky s hodnotami: četnost a procenta. Výjimkou je pouze otázka č. 5. Jelikož se jedná o otázku otevřenou, uvedla jsem nejčastější odpovědi respondentů a pro zajímavost uvedla i některé netypické reakce na otázku, v níž měli dotazovaní vlastními slovy definovat klíčový pojem mé diplomové práce – „homosexualitu“.

Otázka č. 1: Vaše pohlaví?

Tabulka č. 1: Vaše pohlaví?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Vaše pohlaví:	Četnost	%	Četnost	%
Muž	44	36,52%	61	50,60%
Žena	76	63,48%	59	49,40%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Z celkového počtu 120 získaných dotazníků v České republice je z tohoto celku 44 (36,52%) mužů a 76 (63,48%) žen. V Turecku je ze 120 respondentů 61 (50,60%) mužů a 59 (49,40%) žen.

Patrná převaha mužského pohlaví tureckých respondentů je oproti českým mužům dána způsobem nejen pracovního života v Turecku, kde je spíše zvláštností spatřit pracující ženy, neboť zde převládá tradiční model domácnosti, v němž je zpravidla muž živitelem rodiny a žena v první řadě pečovatelkou o děti a domácnost. Přírozený kontakt je v tomto důsledku tak mnohem častější s tureckými muži. Má zkušenost pramení z provádění dotazníkového šetření, které probíhalo zejm. v klasických tradičních tureckých obchodech, kde jsem se s ženským pohlavím téměř nesetkala. V těchto nákupních zónách pracují výhradně muži. Setkat se můžete jak s nepnoletými pomocníky, tak tradičními tureckými starci, které jsou pro Turecko typické z řad fotografií i pohledů.

Otázka č. 2: Uved'te Váš věk:*Tabulka č. 2: Uved'te Váš věk:*

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Věk:	Četnost	%	Četnost	%
18-20	12	10,00%	12	10,00%
21-30	36	29,88%	45	37,35%
31-40	18	14,94%	24	19,92%
41-50	28	23,24%	19	15,77%
51-60	21	17,43%	8	6,64%
61-70	5	4,15%	7	5,81%
71-80	0	0	4	3,32%
81-90	0	0	1	0,83%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

K přehlednému vyjádření věku jednotlivých respondentů jsem vytvořila výše uvedené věkové skupiny. Jak je patrné z tabulky č. 2, nejčastějšími respondenty byli osoby ve věku 21-30 let a to v obou zkoumaných zemích. Nejméně respondentů pak náleželo do věkové skupiny 61 let a výše. Nejstarší účastníci mého dotazníkového šetření byla turecká žena ve věku 82 let.

Otázka č. 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*Tabulka č. 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?*

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Vzdělání:	Četnost	%	Četnost	%
Základní vzdělání	5	4,15%	31	25,73%
Vyučen/a bez maturity	1	0,83%	11	9,13%
Vyučen/a s maturitou	7	5,81%	1	0,83%
Středoškolské vzdělání bez maturity	1	0,83%	3	2,49%
Středoškolské vzdělání s maturitou	45	37,35%	41	34,03%
Vyšší odborné vzdělání	29	24,07%	2	1,66%
Vysokoškolské vzdělání	32	26,56%	31	25,73%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Zatímco je počet respondentů s dosaženým vysokoškolským vzděláním u obou zemí téměř totožný: Česká republika 32 (26,56%) respondentů a Turecko 31 (25,73%) respondentů, největší rozdíl je patrný v základním vzdělání, které za své nejvyšší dosažené vzdělání označilo v České republice pouze 5 (4,15%) osob, zatímco v Turecku je počet osob se základním vzděláním mnohem vyšší až 31 (25,73%) osob. Podobně je tomu i v případě vyučení bez maturity, kdy tuto možnost ze 120 českých respondentů označila pouze 1 (0,83%) osoba, přičemž v Turecku osob 11 (9,13%) a v případě vyššího odborného vzdělání, kde převažují čeští respondenti v počtu 29 (24,07%) oproti tureckým s pouze 2 (1,66%) respondenty.

Otázka č. 4: Jaká je Vaše sexuální orientace?

Tabulka č. 4: Jaká je Vaše sexuální orientace?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Orientace	Četnost	%	Četnost	%
Heterosexuální	107	88,81%	99	82,84%
Bisexuální	7	5,81%	10	8,30%
Homosexuální	6	4,98%	11	9,13%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

S očekávanou převahou je v případě České republiky 107 (88,81%) respondentů heterosexuální orientace a v případě Turecka 99 (82,84%) respondentů taktéž heterosexuální orientace.

Bisexuálně orientovaných je na základě získaných výsledků 7 (5,81%) osob z České republiky a 10 (8,30%) osob z Turecka. Z celkového počtu 120 českých respondentů je 6 (4,98%) homosexuálně orientovaných, ze stejného počtu avšak tureckých respondentů je 11 (9,13%) dotázaných taktéž homosexuální orientace.

Z vlastních poznámek získaných při vyhodnocování dotazníků mohu pro zajímavost uvést, že v případě Turecka se jedná o 7 gayů a 2 bisexuály, z čehož je patrné že zbylé 4 osoby jsou lesby a zbylých 8 žen bisexuálních. Jejich věková hranice se pohybovala v rozmezí 19 – 38 let.

Z českých respondentů jsou 4 muži homosexuálně orientovaní a pouze 1 bisexuální. Z toho vyplývá, že zbylé 2 ženy jsou lesbičky a 6 žen bisexuálních. V případě České republiky je věková hranice zvláště u bisexuálních jedinců vyšší. Dvě bisexuální ženy byly ve věku 57 let a 60 let.

Otázka č. 5: Vlastními slovy popište, co si představujete pod pojmem „homosexualita“?

Interpretace výsledku otázky č. 5: Vlastními slovy popište, co si představujete pod pojmem „homosexualita“.

V případě této otevřené otázky jsem se setkala až s překvapivým množstvím odpovědí, jak v rámci českých tak i tureckých respondentů. Na základě předešlých zkušeností při psaní své bakalářské práce, jsem se s příliš velkým ohlasem u tohoto typu otázek totiž nesetkala. I když byly v mnoha případech odpovědi respondentů velice stručné, mnohdy i jednoslovné, potěšila mě jejich svědomitost při vyplňování dotazníků.

Nejčastější odpovědi českých respondentů na otázku č. 5: Vlastními slovy popište, co si představujete pod pojmem „homosexualita“ je:

- Sexuální orientace (přitažlivost, láska, náklonnost, preference, vztah, soužití) na osoby stejného pohlaví
- Opak heterosexuality
- Muž + muž, žena + žena
- Gayové a lesby

Poněkud šokující pro mne byla odpověď české ženy ve věku 21 let, která na tuto otázku reagovala následovně: „ 2 chlapi, co si z nechutného výtvoru ze svého „mozku“ dělají, že se mají rádi a provozují spolu sex, který považují za nechutný a jsem proti tomu.“

Nejčastější odpovědi tureckých respondentů na otázku č. 5: Vlastními slovy popište, co si představujete pod pojmem „homosexualita“ je:

- Sexuální orientace na osoby stejného pohlaví
- Gayové a lesby
- Opak heterosexuality

I v případě Turecka jsem se setkala s ojedinělými výjimkami, kdy některé osoby reagovaly na výše položenou otázku č. 5 následujícími reakcemi:

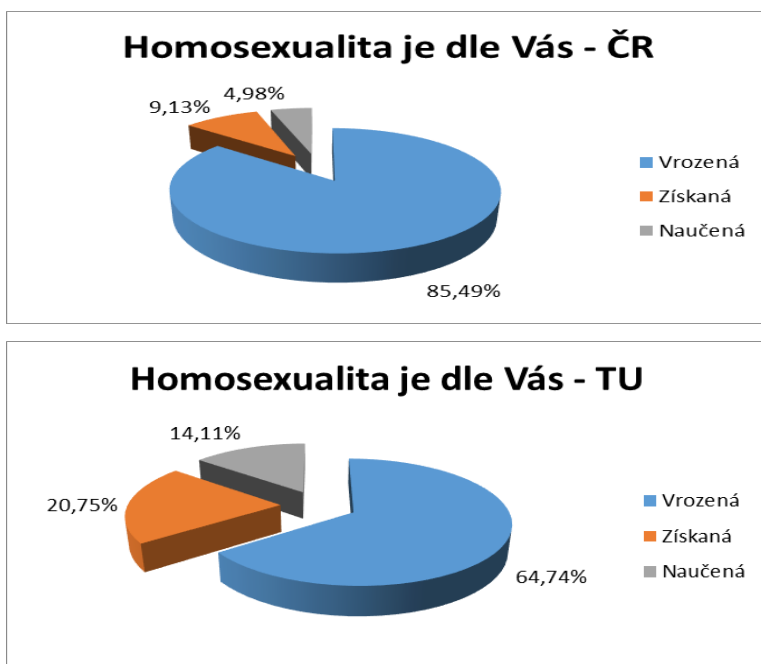
- Problém, nemoc (není normální, nechutná věc)
- Žádný respekt k náboženství
- Strašná móda
- Nenormální → zabít

9 PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

V této části prezentuji výsledky dotazníkového šetření otázek č. 6 – 17. Ke znázornění výsledků dle rady mého vedoucího diplomové práce pana Mgr. Štefana Chudého, Ph.D. použiji střídavě tabulek a grafů pro větší pestrost práce. Informace získané z výzkumu jsem pro jednotlivé země z důvodu větší přehlednosti umístila v případě grafů jak pro Českou republiku tak i Turecko zvlášť. Grafy obsahující výsledky českých respondentů jsou označeny zkratkou ČR. Grafy s výsledky tureckých dotazníků pak zkratkou TU. Zbytek tabulek a grafů jsem umístila do příloh, na konec mé diplomové práce.

Otázka č. 6: Homosexualita je dle Vašeho názoru?

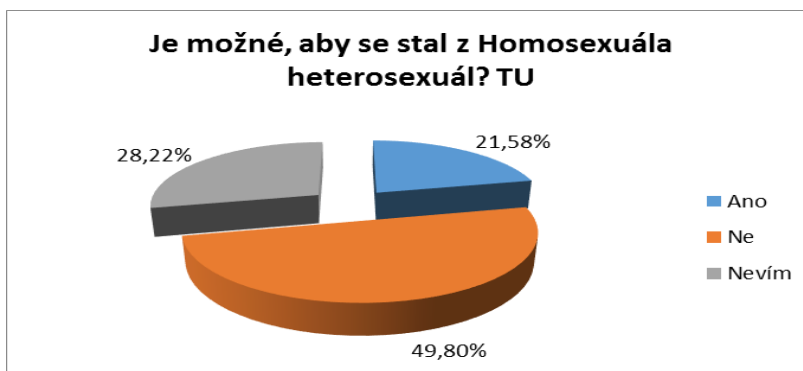
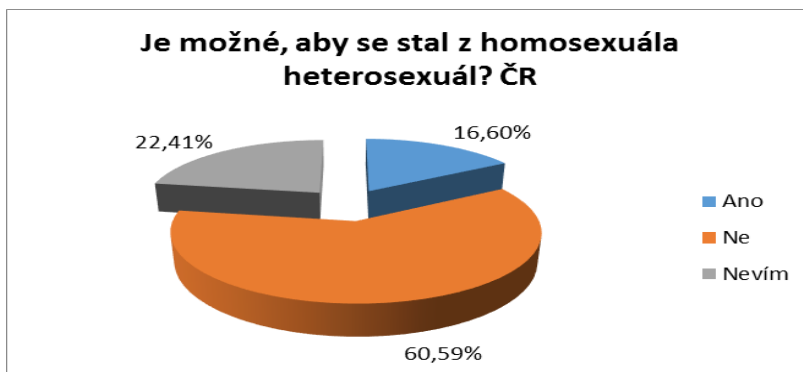
Graf č. 6: Homosexualita je dle Vašeho názoru?

Nezávisle na procentech je z grafu České republiky i z grafu Turecka patrné, že jsou respondenti z obou zemí stejného názoru, že homosexualita je vrozená. Z českých respondentů je tohoto názoru 103 (85,49%) a z tureckých 78 (64,74%) respondentů. Druhou nejčastější volbou bylo označení homosexuality jako získané, a to opět v případě obou zemí, s lišícím se pouze počtem dotázaných. Z českých respondentů je pro možnost „získaná“ 11 (9,13%) a z tureckých 25 (20,75%). Nejméně pravděpodobná je dle 6 (4,98%) českých respondentů možnost, že je homosexualita naučená. V případě Turecka je tohoto názoru osob 17 (14,11%).

Otázka č. 7: Myslíte si, že je možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální?

Graf č. 7: Myslíte si, že je možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální?

V případě otázky č. 7 je viditelná shoda v odpovědích obou zemí. Opět se liší pouze jejich počet. Nejvíce respondentů je toho názoru, že není možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální. V České republice je tohoto názoru 73 (60,59%) osob a v Turecku 60 (49,80%). Odpověď „nevím“ označilo 27 (22,41%) českých respondentů a 34 (28,22%) respondentů. S možností, že je tato změna možná souhlasilo 20 (16,60%) českých a 26 (21,58%) tureckých respondentů.

Otázka č. 8: Měli by v současné době homosexuální jedinci tajit svoji orientaci a proč?

Tabulka č. 8: Měli by v současné době homosexuální jedinci tajit svoji orientaci a proč?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Tajit homosexualitu?	Četnost	%	Četnost	%
Ano	14	11,62%	67	55,61%
Ne	106	88,38%	53	44,39%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Zatímco se 106 (88,38%) hlasy převažuje v České republice názor, že by homosexuálové neměli tajit svoji orientaci v Turecku je tohoto názoru menšina, tedy 53 (44,39%) osob. Naopak mezi tureckými respondenty převažující názor, že by homosexuálové měli svoji orientaci tajit, sdílí 67 (55,61%) osob, zatímco mezi českými respondenty je tohoto názoru minimum dotázaných, vyjádřeno číslem: 14 (11,62%) osob.

Jelikož se jedná o polouzavřenou otázku, měli se respondenti mimo pouhé označení volby „ano“ a „ne“ vyjádřit také k tomu, proč jsou daného názoru. V případě odpovědi „ano“ uváděli čeští respondenti nejčastěji následující důvody: méně problémů pro všechny, ochrana tradičních hodnot rodiny. V případě odpovědi „ne“: všichni mají stejná práva, svoboda projevu, demokracie, není to nic špatného, nemohou za to, není důvod – již není takové tabu. V případě Turecka k odpovědi „ano“ uváděli respondenti nejčastěji následující důvody: problémy, konflikty, skandál, není to normální, léčit nebo zabít, měli by se snažit žít jako heterosexuálové. K volbě „ne“ poté uváděli nejčastěji reakce: jediná cesta jak něco změnit, stejná práva a svoboda pro všechny, není to nic zlého, nedělají nic špatného.

I když se pohled Turecka a České republiky na to, zda by měli homosexuálové svoji skutečnou orientaci tajit různí, velkou měrou se shodli na tom, že nejdůležitějším kritériem je oblast/území, kde tak chtějí učinit. Je tak patrné, že si jsou vědomi neustále existujícího rizika, které v některých zemích může veřejný coming out zapříčinit. Zejména Afrika je v této oblasti i v dnešní době velmi striktní. V mnoha jejích částech je homosexualita stále ilegální a tudíž i trestná.

Otázka č. 9: Jak byste řešili situaci v případě sdělení Vašeho dítěte, že je homosexuálně orientované?

Tabulka č. 9: Jak byste řešili situaci v případě sdělení Vašeho dítěte, že je homosexuálně orientované?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Co byste dělali, pokud by Vaše dítě bylo homosexuální?	Četnost	%	Četnost	%
Přijmutí bez problémů	21	17,43%	16	13,28%
Prvotní šok a smíření se situací	66	54,78%	26	21,58%
Nikdy bych se s tímto sdělením nesmířil/a	17	14,11%	30	24,90%
Jiné	16	13,28%	48	40,24%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Největší počet českých respondentů 66 (54,78%) by se po prvotním šoku se situací smířil. 21 (17,43%) by skutečnost, že je jejich dítě homosexuálně orientované přijmulo bez problémů. Se situací by se nikdy nesmířilo 17 (14,11%) dotázaných. Možnosti jiné využilo 16 (13,28%) osob a mezi jejich nejčastější odpovědi patří: co jiného by mi zbylo, navenek přijmutí x uvnitř nikdy, těžko nyní říci.

Turečtí respondenti 48 (40,24%) nejvíce volili odpověď „jiné“ a v případě této možnosti uváděli následující: těžko říci, snaha skrýt to, vyhodil bych ho/ji z domu, přestal/a by být mým dítětem. 30 (24,90%) tureckých respondentů by se skutečností, že je jejich dítě homosexuální nikdy nesmířilo. Po prvotním šoku by se s touto situací smířilo 26 (21,58%) osob. Přijetí bez problémů označilo 16 (13,28%) dotázaných.

Na základě výsledků je v případě možnosti homosexuálně orientovaného potomka liberálnější postavení české společnosti. Při vyhodnocování dotazníků jsem se setkala v rámci tureckých dotazníků i s častými reakcemi typu: seřezal bych ho/ji, zabil bych ho/ji, dal bych ho/ji na léčení apod. V řadě případů také zdůrazňovali, že by se tato skutečnost nesměla nikdy dostat na veřejnost. Je tak patrné, že v tomto ohledu je Turecko daleko opatrnější a přísnější.

Otázka č. 10: Ve které zemi je dle Vašeho názoru homosexualita nejvíce „tabu“?

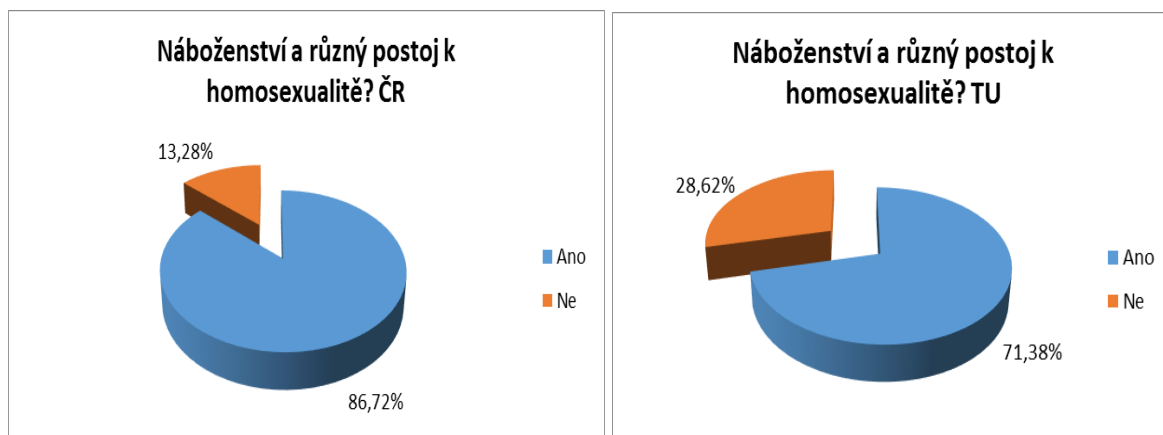
Interpretace výsledku otázky č. 10: Ve které zemi je dle Vašeho názoru homosexualita nejvíce „tabu“?

Tato otázka je otevřeného typu. Respondenti byli požádáni, aby na základě vlastního názoru uvedli na vyznačené místo zemi, v níž je homosexualita nejvíce tabu. Z českých respondentů největší počet uvedl Islámské země, Rusko, Vatikán, Čínu a Polsko. Turečtí respondenti s největší převahou uváděli Afriku, islámské země a Írán. Několikrát zmínili i Turecko, Pákistán a Afghánistán.

Souhlasný názor v případě České republiky i Turecka je patrný, neboť z obou skupin velký počet dotázaných uvedl islámské země za oblast, v níž je dle jejich názorů homosexualita nejvíce tabu. V případě České republiky to není tak překvapivé jako v případě Turecka. Je tedy zřejmé, že si jako jedna ze zemí, kde je Islám vévodícím náboženstvím, tuto skutečnost i sama uvědomuje. Jsem si jista, že řada z nich se při uvedení islámských zemí jako odpovědi na tuto otázku, nechala inspirovat vlastní zkušeností.

Otázka č. 11: Myslíte si, že jednotlivá náboženství zaujímají vůči homosexualitě odlišný postoj?

Graf č. 11: Myslíte si, že jednotlivá náboženství zaujímají vůči homosexualitě odlišný postoj?

Procentuální většina respondentů obou zúčastněných zemí souhlasí, že jednotlivá náboženství zaujímají vůči homosexualitě odlišný postoj. Tohoto názoru je 104 (86,72%) českých a 86 (71,38%) tureckých respondentů. Opačného názoru je v rámci České republiky pouze 16 (13,28%) dotázaných a v rámci Turecka 34 (28,62%).

Souvislost výsledku této otázky lze nalézt v předchozí otázce týkající se země, kde je dle názoru dotázaných homosexualita nejvíce tabu, kdy označení islámských zemí patřilo k nejčtetnějším odpovědím. Lze tedy předpokládat, že procentuální většina, která označila v případě této otázky odpověď „ano“, patří právě k těm osobám, které uvedli v otázce č. 10 „islámské země“.

Otázka č. 12: Souhlasíte s tím, aby měli homosexuální páry možnost vychovávat děti?

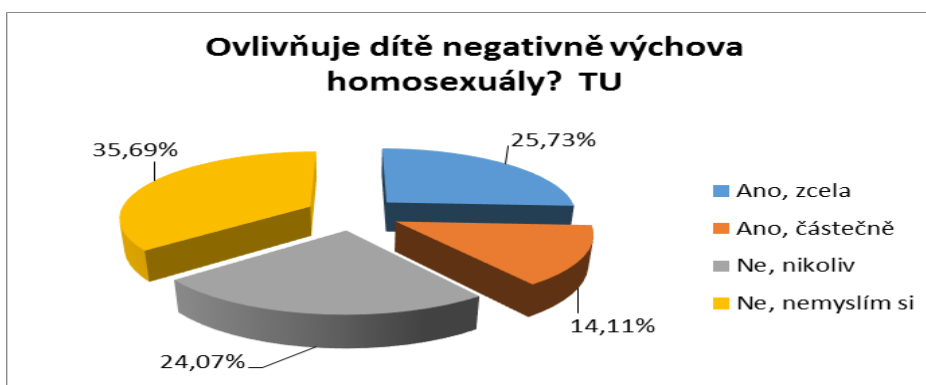
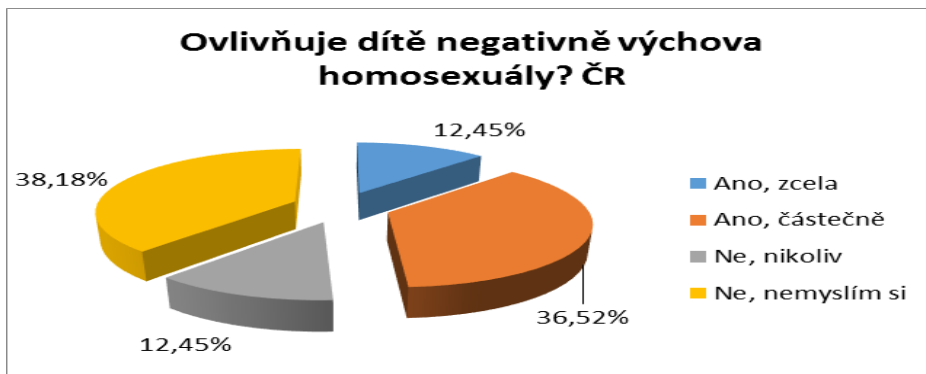
Tabulka č. 12: Souhlasíte s tím, aby měli homosexuální páry možnost vychovávat děti?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Souhlas, aby homosexuálové vychovávali děti?	Četnost	%	Četnost	%
Ano	72	59,76%	70	58,10%
Ne	48	40,24%	50	41,90%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Souhlas, aby homosexuálně orientovaní lidé měli možnost vychovávat děti, projevilo 72 (59,76%) českých a 70 (58,10%) tureckých respondentů. Stav odpovědí je v tomto případě téměř vyrovnaný, co se počtu i významu týče. Odpověď „ne“ byla v českých dotaznících zastoupena 48 (40,24%) osobami, zatímco v tureckých 50 (41,90%) osobami.

Otázka č. 13: Dochází dle Vašeho názoru při výchově dítěte homosexuálními jedinci k jeho negativnímu ovlivnění?

Graf č. 13: Dochází dle Vašeho názoru při výchově dítěte homosexuálními jedinci k jeho negativnímu ovlivnění?

S nejvyšším počtem odpovědí v případě českých dotazníků vévodí odpověď „Ne nemyslím si“, kterou označilo 46 (38,18%) osob. V těsném závěsu za ní je odpověď „Ano, částečně“, kterou označilo 44 (36,52%) osob. Zcela totožného výsledku dosáhly zbývající dvě odpovědi, kdy možnost „Ano, zcela“ a „Ne nikoliv“ označilo 15 (12,45%) osob.

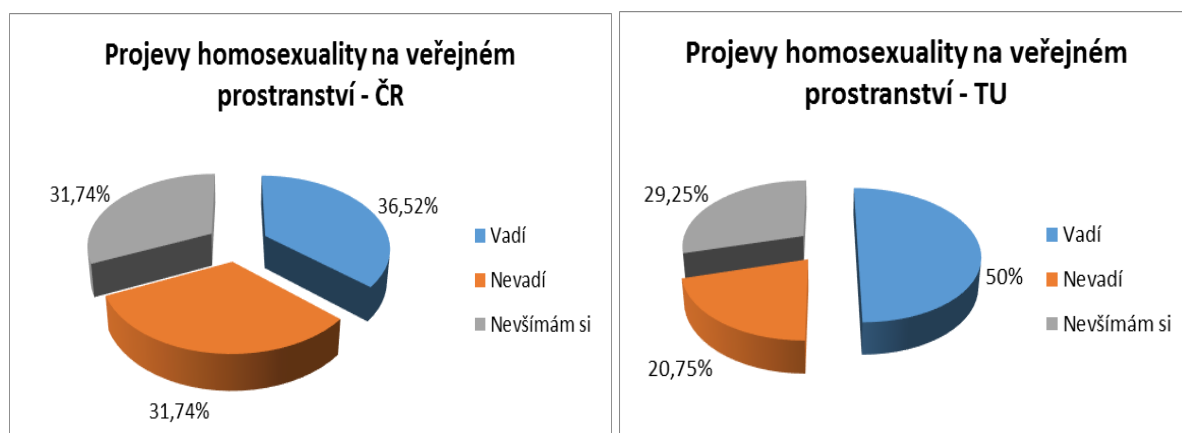
V tureckých dotaznících převažuje s 43 (35,69%) hlasy odpověď „Ne, nemyslím si“. Možnost „Ano, zcela“ označilo 31 (25,73%) dotázaných, možnost „Ne, nikoliv“ pak 29 (24,07%) dotázaných a nejnižší počet odpovědí 17 (14,11%) je možnost „Ano, částečně“.

Pozitivním zjištěním je na obou stranách skutečnost, že převážná většina respondentů si nemyslí, že by výchova homosexuálními jedinci dítě negativně ovlivňovala. Problematika výchovy trápí velkou část homosexuálních jedinců, kteří by se rádi i přes svoji odlišnou sexuální orientaci některého z „nechtěných“ dětí ujali. Situace je náročnější pro homosexuální muže, jejichž šance početí je bez pomoci ženského pohlaví nulová.

Otázka č. 14: Na veřejném prostranství mi veřejné projevy:

Graf č. 14: Na veřejném prostranství mi veřejné projevy:

Jak česká tak i turecká společnost se vůči homosexuálním projevům na veřejnosti staví odmítavě. Zatímco v České republice vadí 44 (36,52%) lidem z celkového počtu 120 dotázaných, v Turecku je proti homosexuálním projevům na veřejném prostranství 60 (50%) dotázaných. V případě odpovědí: „Nevadí“ a „Nevšímám si“ je označilo stejné množství osob, tedy 38 (31,74%) pro oba případy. V Turecku si 35 (29,25%) dotázaných takových projevů nevšímá a 25 (20,75%) dokonce nevadí.

Jako častou poznámku k této otázce respondenti uváděli, že za obtěžující a neslušné považují jakékoliv přehnané projevy náklonnosti na veřejném prostranství bez ohledu na sexuální orientaci jejich aktérů. Nezávisle na národnosti respondentů se valná většina z nich shodla, že intimnosti na veřejnost nepatří a dotyční by si je tedy měli ponechat do svého soukromí.

Otázka č. 15: Vnímáte odlišným způsobem lesbické páry a gay páry?

Tabulka č. 15: Vnímáte odlišným způsobem lesbické páry a gay páry?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Vnímáte odlišným způsobem lesbické páry a gay páry?	Četnost	%	Četnost	%
Ano, lesbické páry mi méně vadí	35	29,05%	50	41,50%
Ano, gay páry mi méně vadí	2	1,66%	4	3,32%
Ne, vnímám obě skupiny bez rozdílu	83	68,89%	66	54,78%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

V případě respondentů obou zemí převažuje vnímání obou homosexuálních skupin bez rozdílu. Na gaye a lesby nahlíží stejným způsobem 83 (68,89%) českých respondentů a 66 (54,78%) respondentů tureckých.

Lesbické páry vnímá 35 (29,05%) českých a 50 (41,50%) tureckých respondentů přívětivěji. Nejhuře jsou na tom gayové, neboť jen 2 (1,66%) respondenti z řad českých dotazníků a pouze 4 (3,32%) z řad tureckých dotazníků vnímá právě mužské homosexuální páry tolerantněji.

Ženská homosexualita je obecně považována za „lehčí formu“ homosexuality. Od dávné minulosti je na rozdíl od mužské homosexuality považována za latentní (skrytou), neboť lidem na veřejnosti nebije tolik do očí, jako v případě gayů. Mnoho mužů vzrušuje představa hrátek dvou žen, přičemž představa dovádění dvou mužů se ženské populaci zcela příčí.

Otázka č. 16: Ohrožuje homosexualita dle Vašeho mínění současný svět?

Tabulka č. 16: Ohrožuje homosexualita dle Vašeho mínění současný svět?

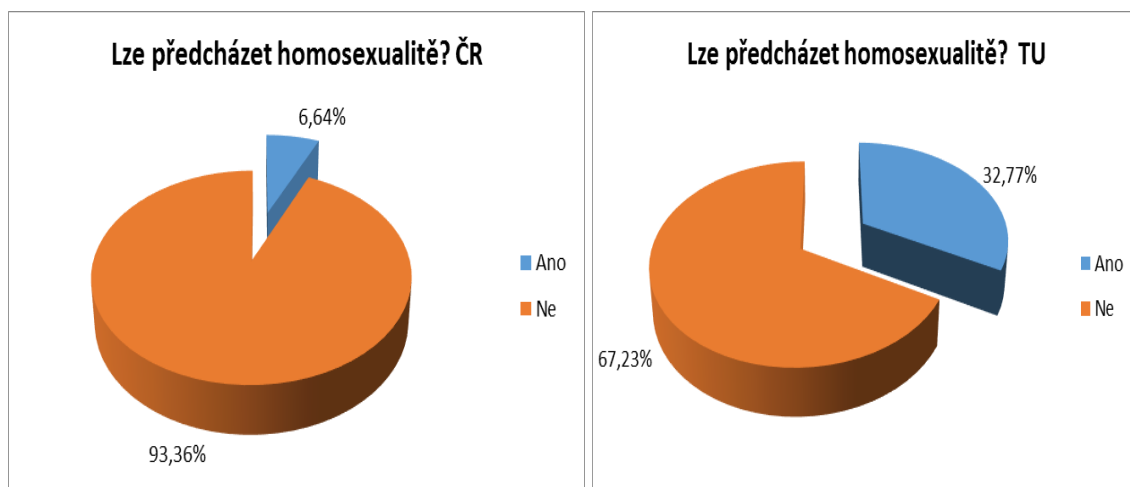
Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Ohrožuje homosexualita současný svět?	Četnost	%	Četnost	%
Ano	25	20,75%	47	39,00%
Ne	95	79,25%	73	61,00%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Dle údajů v tabulce č. 16 je zřejmé, že ani Česká republika ani Turecko nespatřují v homosexualitě jev, který by ohrožoval současný svět. Odpověď „Ne“ označilo celkem 95 (79,25%) dotázaných v rámci dotazníkového šetření provedeného v České republice a 73 (61,00%) dotázaných z dotazníkového šetření provedeného na území Turecka. Hrozbu v homosexualitě pro současný svět spatřuje 25 (20,75%) českých respondentů a 47 (39,00%) tureckých respondentů.

Již při otázce č. 8 dotazovaní uváděli důvody strachu např. z narušení tradičního modelu rodiny. Představa narůstajícího počtu homosexuálně orientovaných jedinců vyvolává otázky také nad přirozenou reprodukcí. Strach z pohlavně přenosných chorob není pouze otázkou homosexuální problematiky, což jsem zmiňovala už v teoretické části. Tento problém se týká všech, kteří přistupují k sexuálnímu životu lhostejně, nezodpovědně. Zvýšené riziko číhá také mezi drogově závislými jedinci.

Otázka č. 17: Lze dle Vašeho názoru možné homosexualitě předcházet?

Graf č. 17: Lze dle Vašeho názoru možné homosexualitě předcházet?

Souhlasný názor s lišícím se počtem odpovědí, vyjádřili respondenti obou dotazovaných zemí. Téměř většina českých respondentů 112 (93,36%) je toho názoru, že homosexualitě předcházet nelze. Tento názor sdílí i 81 (67,23%) tureckých respondentů. 8 (6,64%) dotazovaných v rámci České republiky a 39 (32,77%) v rámci Turecka je však opačného názoru a jsou přesvědčeni, že homosexualitě předcházet lze.

Jelikož je tato otázka polouzavřená, nabízí v případě možnosti „Ano, lze“ i prostor pro uvedení způsobu, kterým lze na základě názorů dotázaných homosexualitě předcházet.

Z řad českých dotazníků převažovaly následující odpovědi: přísná/důsledná výchova, přísné tresty, přesměrování vývoje trendu společnosti, pevná vůle – nevymýšlet kravinu. Z tureckých dotazníků převažovaly tyto odpovědi: vysoké tresty, přísná pravidla, tvrdá výchova, povinně zakázat akceptaci homosexuální orientace všude ve světě, zabít všechny homosexuály jako příklad pro ostatní.

9.1 Závěr výzkumu

Cílem mého výzkumu bylo zmapovat současnou názorovost a postoje české a turecké společnosti vůči homosexuální problematice. Prostřednictvím dotazníkového šetření zjistit, zda je v případě dvou odlišných zemí, patrná i jejich rozdílnost v pohledu na toto kontroverzní téma, které je neustálým předmětem řady sporů a nepokojů.

Řada lidí mě od výzkumu zrazovala svými tvrzeními, že výsledek je již dopředu jasný, neboť Turecko patří mezi islámské země, kde je všeobecný postoj vůči homosexuální problematice odmítavý a netolerantní. Setkávala jsem se tak velmi často s tvrzeními, že je zcela zbytečné takový výzkum provádět, jelikož je zřejmé, že získané výsledky pouze potvrdí jejich domněnku o diametrálním rozdílu v názorovosti a postojích turecké společnosti.

Na základě provedeného výzkumu mohu s podivem konstatovat, že v oblasti homosexuální problematiky se názory a postoje respondentů České republiky od respondentů Turecka výraznou měrou neliší. Společnost se domnívá, že síla islámského náboženství dokáže v lidech probudit nenávisť a odpor vůči řadě společenských jevů. Chápu jej jako určitý zdroj negace a opovržení, nebezpečný nástroj manipulace, který je schopen u svých věřících pod nadvládou svého učení měnit jejich myšlení, názory a postoje. Řada lidí vnímá země s převažujícím islámským náboženstvím jako země konzervativní, netolerantní s odmítavým přístupem vůči všemu, co Korán neschvaluje. V mnoha oblastech tak dochází k přílišnému zevšeobecňování, kdy je v závěru na danou zemi nahlíženo jako na názorově zaostalou a v případě Turecka i homofobní. V zaujatosti tak řada z nás zapomíná, že všichni nemusí být stejní a automaticky „hází všechny do jednoho pytle“. V důsledku svého chování tak přispívají k řadě konfliktů a nepokojům. Šíří nepravdy, které následně vrhají na dotyčné špatné světlo a často je staví do nelichotivých pozic.

Jsem velmi ráda, že jsem se nenechala od svého nápadu odradit. Získané výsledky byly pro mnohé překvapující v pozitivním významu. Pro mnohé je problematika homosexuality ve spojení s Tureckem naprosto nepředstavitelná. Domnívají se, že islám potlačuje odlišnou sexuální orientaci natolik, že i samotný postoj tureckého lidu se plně s tímto odmítavým postojem ztotožňuje. Výsledky, které jsem získala od tureckých respondentů, tomu však nenasvědčují. Jako příklad si dovoluji uvést velmi překvapivý výsledek otázky č. 12, v níž se většina tureckých respondentů vyjádřila kladně k možnosti výchovy homosexuálními jedinci. V návaznosti na ni se pak procentuální většina dotázaných v následující otázce č. 13 vyjádřila, že se nedomnívá, že by tato možnost výchovy dítě negativně ovlivňovala.

Ve většině případů u respondentů obou zemí převažovaly stejné reakce. Odlišnost byla pouze v počtu vyjádřených odpovědí. Reakce účastníků mého výzkumného šetření byly především pozitivního charakteru. Na základě získaných informací mohu prohlásit, že rozdíl v názorech a postojích mezi respondenty Česky republiky a Turecka je zcela minimální. K homosexualitě se staví ve většině případů otevřeně bez homofobních projevů. Jejich reakce na tuto problematiku obsahovaly překvapivou míru porozumění a podporu v boji za svobodu a stejná práva pro všechny bez rozdílu.

Výsledek mých výzkumných předpokladů zcela souhlasil se získanými informacemi.

- Existuje statistický rozdíl v názorech české a turecké společnosti k problematice homosexuality.
- Výsledek: Rozdíl v názorech české a turecké společnosti k problematice homosexuality dosahuje statistického rozdílu.

- Předpokládáme, že procentuální většina dotazovaných respondentů je heterosexuální orientace.
- Výsledek: Procentuální většina dotazovaných respondentů je heterosexuální orientace.
  - Předpokládáme, že procentuální většina respondentů považuje homosexualitu za vrozenou.
- Výsledek: Procentuální většina respondentů považuje homosexualitu za vrozenou.
  - Domníváme se, že více než polovina dotázaných je názoru, že homosexuální orientaci nelze předcházet.
- Výsledek: Více než polovina dotázaných sdílí názor, že homosexuální orientaci předcházet nelze.
  - Domníváme se, že nadpoloviční většině respondentů homosexuální projevy na veřejnosti vadí.
- Výsledek: Nadpoloviční většině respondentů homosexuální projevy na veřejnosti vadí.

9.2 Doporučení pro praxi

Jelikož je sexuální orientace na základě dlouholetých bádání a výzkumů v převážné míře označována za vrozenou, spatřuji úspěšnou cestu v boji proti diskriminaci a násilí vůči homosexuálním jedincům na tomto základě. Apelovat na tuto skutečnost a šířit její znění, neboť homosexualita není rozmarem dotyčných. Zvolit si dobrovolně cestu plnou diskriminace, odporu a nenávisti by bylo přinejmenším bláznovství. Život homosexuálů není ve společnosti vzhledem k řadě homofobních jedinců vůbec jednoduchý. Společnost by si měla uvědomit, že odlišná sexuální orientace není klíčová v hodnocení charakteru člověka. Bylo by dobré vést populaci již od útlého věku k toleranci, úctě a respektu. Zapojit problematiku homosexuality do učebních osnov, aby neznalost neměla úrodnou půdu pro pěstování násilí, agrese a diskriminace. Učit od narození své potomky, že láska je jen jedna a nezávisí na jejím objektu. Učit je všímat si pozitivních hodnot na člověku a nesoudit okolí na základě pouhých domněnek a soudů ostatních. Čím dříve začneme naše následovníky učit toleranci a vzájemnému respektu, tím je pravděpodobnější úspěch, vychovávat zdravou populaci, v níž není místo pro homofobii ani jiné druhy násilí. Zlepšení situace spatřuji nejen v dostatečné informovanosti, ale také v propagaci úspěšných homosexuálních jedinců, kteří jsou vzorovým příkladem pro ostatní. Slabým dodat odvalu bojovat a nevzdávat se, ty netolerantní a odmítavé jedince pak přivést alespoň k zamyšlení.

ZÁVĚR

Společnost se rok od roku posouvá v oblasti vědy, výzkumu a techniky kupředu. Pyšní se novými objevy a vynálezy, světu představuje řadu vymožeností, o kterých se našim předkům ani nesnilo. Život nám usnadňuje velké množství „zlepšováků“ a přesto hledíme, jak dalece jsme (ne)postoupili v oblasti tolerance, respektu a úcty. Do jaké míry jsme byli doposud schopni překonat předsudky a posunout se kupředu v otázkách nejdůležitějších, které lidský život činí vskutku šťastným a naplněným?

Lidská společnost v záplavě moderní doby pyšníci se neustálými pokroky zapomíná, že pokrokem nejcennějším je schopnost zbavit svět násilí, agrese a nejružnějších předsudků, kterými je svět i v takto pokročilé době přeplněn. K čemu bude světu nejmodernější technika, když se jí naši potomkové možná ani nedožijí? S neustále se vyvíjející dobou lidé mění i svůj žebříček hodnot. Zdraví a rodinu nahrazují peníze, lásku pak nenávisť v neustálé honbě za bohatstvím. Na co však lidé nejčastěji zapomínají je skutečnost, že šťastný život nespočívá pouze v materiálních věcech. Oproti minulosti, kdy měli lidé méně, byli schopni dávat více. Pomáhali jeden druhému a zakládali si na tradičních hodnotách, k nimž patřila hlavně rodina, láska a zdraví. Současná společnost se vyznačuje zejména rostoucím násilím a diskriminací vůči všemu, co je odlišné, i když to jejich život žádným způsobem neohrožuje. Možná by pouze stačilo se v této uspěchané době na chvíli zastavit a zamyslet, zda je život i o jiných věcech? Rozvzpomenout se, kdy jsme naposledy druhému pomohli a kdy naopak uškodili? Nad výsledkem popřemýšleli a snažili se výsledné „skóre“ napravit. Nebýt tolik lhostejní vůči tomu, co se děje v úkol nás. Přispět i svou vlastní trochou ke zlepšení lidských vztahů, neboť od nich se odvíjí i kvalita lidského života. Osobně se domnívám, že jak problematika homosexuality, tak i jiných společenských jevů je hlavně o lidech. O jejich přístupu a chování vůči druhým. Vzpomínám si na své dětství, kdy mi nejen rodiče, ale i prarodiče vtloukali do hlavy, abych se chovala k druhým pouze tak, jak chci, aby se ostatní chovali ke mně. Abych druhým nečinila to, co by se mně samotné nelíbilo. Připadá mi, že současná společnost na tuto moudra zapomíná. Je následně jednoduché podívat se nad zlem, které ve světě vládne, když lidem uniká ona podstata „lidskosti“.

Homosexuální lidé jsou možná odlišní svojí sexuální orientací, ale to ještě neznamená, že je tato odlišnost činí horšími. Láska ke stejnému pohlaví ještě neznamená rozhodující faktor v posuzování člověka. Být heterosexuálním společnost označuje za normální, ale kde je psáno, že pouze heterosexuálové mají právo milovat a být milováni?

Tato sexuální orientace sice může být označována většinou za normální, ale ještě nikomu nezaručí dobrý charakter a šťastný život. Lidé by se měli soustředit především na skutky, kterých se člověk dopouští a na základě toho tvořit soudy. Jedině tak je možné zbavit společnost hloupých předsudků, z nichž pramení převážná část lidské zloby a krutosti.

Jsem ráda, že jsem i přes snahu některých osob odradit mne od předmětu výzkumu, zrealizovala svůj plán a mohla tak vyvrátit jejich chybné domněnky o Turecku, jako o zemi plné homofobních a netolerantních jedinců. I když byl výzkum v rámci Turecka náročný, tak nelituji. Snad píle a práce na této diplomové práci přinese čtenářům a zájemcům o tuto problematiku nové a zajímavé informace a hlavně, snad si společnost uvědomí, že co člověk, to jiný názor. Není tak na místě činit souhrnné soudy bez dostatečných důkazů a nepodložených informací.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BISHOP, C. *Lidský duch a sexualita*. Praha: Knižní klub ve spolupráci s nakladatelstvím Práh, 1997. ISBN 80-7176-540-6
- [2] BEČKA, J., MENDEL, M. *Islám a české země*. Olomouc: Votobia, 1998. ISBN 80-7220-034-8
- [3] BELLINGER, G. J., *Sexualita v náboženstvích světa*. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0642-7
- [4] JANOŠOVÁ, P. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7220-043-8
- [5] JANOŠOVÁ, P. *Dívčí a chlapecká identita: Vývoj a úskalí*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2284-9
- [6] FANEL, J. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. ISBN 80-7272-010-4
- [7] FIFKOVÁ, H. *O sexu s Hankou*. Praha: Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-673-0
- [8] FONE, B. *Homophobia: A History*. USA: Picador, 2000. ISBN 0-312-42030-7
- [9] GRAVELLE, K. *Vše o dospívání pro kluky*. Praha: Fragment, 2011. ISBN 978-80-253-1139-4
- [10] HART, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2007. ISBN 80-7178-303-X
- [11] HARVEY, J. F. *The Truth About Homosexuality: The Cry of the Faithful*. San Francisco: Ignatius press, 1996. ISBN 0-89870-583-5

- [12] HELMINIAK, D. A. *Co vlastně Bible říká o homosexualitě?* Brno: CDK, 2007. ISBN 978-80-7325-122-2
- [13] HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace.* Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4
- [14] CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu.* Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4
- [15] KANTOR, M. *Homophobia: The State of Sexual Bigotry today.* Westport, CT: Greenwood Publishing Group, 2009. ISBN 978-0-313-35925-5
- [16] KRAUS, J. *Nový akademický slovník cizích slov A-Z.* Praha: Academia, 2006. ISBN 80-200-1415-2
- [17] KUBÍK, J. *Sexualita bez tabu.* Brumovice: Carpe diem, 2010. ISBN 978-80-87195-10-9
- [18] KÜNG, H. *Po stopách světových náboženství.* Brno: CDK, 2006. ISBN 80-7325-059-4
- [19] LEIFER, G. *Úvod do porodnického a pediatrického ošetřovatelství.* Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-0668-7
- [20] MALINOVÁ, G. A KOL. *Problematika homosexuálních vztahů.* Praha: Českobratrská církev evangelická, 2006. ISBN 80-7017-032-8
- [21] NOVÁK, T. *Pozitivně na manželství.* Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4645-6
- [22] PASTOR, Z. *Sexualita ženy.* Praha: Grada Publishing a.s., 2007. ISBN 978-80-247-1989-4
- [23] PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů.* Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-7184-569-0

- [24] PONDĚLÍČEK, I. *Každopádně sexualita*. Praha: Otakar II., 2000.
ISBN 80-86355-49-7
- [25] PROCHÁZKA, I. *Coming out: Průvodce obdobím nejistoty, kdy kluci a holky hledají sami sebe*. Brno: STUD, 2002. ISBN 80-238-8850-1
- [26] RABOCH, J. *Očima sexuologa*. Praha: Avicenum, 1988. ISBN 08-010-88
- [27] RHOADS, R. A. *Coming out in College: The struggle for a Queer Identity*. Westport, CT: Greenwood Publishing Group, 1994. ISBN 0-89789-421-9
- [28] SARDAR, Z., MALIK, Z. A., *Seznamte se ... Islám*. Praha: Portál, 2004.
ISBN 80-7178-882-1
- [29] SHMAEFSKY, B. R. *Syphilis. Deadly diseases and epidemics*. NY: Chelsea House, 2010. ISBN 978-1-60413-242-7
- [30] SCHWARTZ, M. *Láska v Bibli*. Praha: Ikar, 2002. ISBN 80-7202-960-6
- [31] SLAVÍK, M. A KOL. *Vysokoškolská pedagogika*. Praha: Grada Publishing, 2012.
ISBN 978-80-247-4054-6
- [32] SMEJKAL, V., SCHELOVÁ BACHRACHOVÁ, H. *Velký lexikon společenského chování*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3650-1
- [33] ŠÍŠKOVÁ, T. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha: Portál, 2008.
ISBN 978-80-7367-182-2
- [34] ŠTÁVA, Z. *Sexuálně přenosné nemoci: Rady nemocným*. Praha: Avicenum, 1987.
ISBN 08-084-87
- [35] ŠTĚPÁNKOVÁ, M., ČIŽINSKÝ, P. *Registrované partnerství pro začínající*. Brno: Gay a lesbická liga, Stud, 2006. ISBN 80-239-7821-7

- [36] ZVĚŘINA, J., BUDINSKÝ, V. *Vše o sexu: Sexuologie a sexuální praxe pro každého*. Praha: Ikar, 2004. ISBN 80-249-0460-8

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [1] BYRD, A. D., OLSEN, S. *Homosexuality: Innate and Immutable*. 2001. Dostupné z www: <http://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/regulr14&div=20&id=&page=>
- [2] HELMINIAK, D. A. *Co vlastně Bible říká o homosexualitě?* 2000. Dostupné z www: <https://docs.google.com/viewer?a=v&pid=sites&srcid=bG9nb3Njci5jenxsb2dvcy1jZXNrYS1yZXB1Ymxxpa2F8Z3g6NTQ2ZGM1MDgyMjczZmU4Nw>
- [3] KJAERUM, M. *Homofobie a diskriminace na základě sexuální orientace a pohlavní identity v členských státech Evropské unie*, 2009. Agentura Evropské unie pro základní práva. Dostupné z www: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-hdgso-report-part2_cs.pdf
- [4] PECHOVÁ, O. *Homofobie, heterosexismus, diskriminace sexuálních minorit?* 2006. Multikulturní centrum Praha. Dostupné z www: <http://www.mkc.cz/uploaded/antidiskriminace/Homofobie.pdf>
- [5] ČESKO, Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. IN: *Sbírka zákonů Česká republika*. 2009, částka 11, s. 437 dostupné také z www: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [6] MŠMT, 2012. *Homofobie. Rizikové chování ve školním prostředí – rámcový koncept*. Dostupné z www: <http://www.msmt.cz/file/19630?highlightWords=intervence+pedagoga>
-

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Atd. a tak dále

Apod. a podobně

ČR Česká republika

EU Evropská Unie

Kol. kolektiv

Mj. mimo jiné

Např. například

s. strana

Tj. to je

TU Turecko

Tzv. takzvaný

Zejm. zejména

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Vaše pohlaví:

Tab. 2: Váš věk:

Tab. 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

Tab. 4: Vaše sexuální orientace:

Tab. 5: Vlastními slovy popište, co si představujete pod pojmem „homosexualita“:

Tab. 6: Homosexualita je dle Vašeho názoru:

Tab. 7: Myslíte si, že je možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální?

Tab. 8: Měli by v současné době homosexuální jedinci tajit svoji orientaci a proč?

Tab. 9: Jak byste řešili situaci v případě sdělení Vašeho dítěte, že je homosexuálně orientované?

Tab. 10: Ve které zemi je dle Vašeho názoru homosexualita nejvíce „tabu“?

Tab. 11: Myslíte si, že jednotlivá náboženství zauímají vůči homosexualitě odlišný postoj?

Tab. 12: Souhlasíte s tím, aby měli homosexuální páry možnost vychovávat děti?

Tab. 13: Dochází dle Vašeho názoru při výchově dítěte homosexuálními jedinci k jeho negativnímu ovlivnění?

Tab. 14: Na veřejném prostranství mi homosexuální projevy:

Tab. 15: Vnímáte odlišným způsobem lesbické ženy a gay páry?

Tab. 16: Ohrožuje homosexualita dle Vašeho mínění současný svět?

Tab. 17: Lze dle Vašeho názoru homosexualitě předcházet?

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Vaše pohlaví:

Graf č. 2: Váš věk:

Graf č. 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

Graf č. 4: Vaše sexuální orientace:

Graf č. 5: Vlastními slovy popište, co si představujete pod pojmem „homosexualita“:

Graf č. 6: Homosexualita je dle Vašeho názoru:

Graf č. 7: Myslíte si, že je možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální?

Graf č. 8: Měli by v současné době homosexuální jedinci tajit svoji orientaci a proč?

Graf č. 9: Jak byste řešili situaci v případě sdělení Vašeho dítěte, že je homosexuálně orientované?

Graf č. 10: Ve které zemi je dle Vašeho názoru homosexualita nejvíce „tabu“?

Graf č. 11: Myslíte si, že jednotlivá náboženství zaujímají vůči homosexualitě odlišný postoj?

Graf č. 12: Souhlasíte s tím, aby měli homosexuální páry možnost vychovávat děti?

Graf č. 13: Dochází dle Vašeho názoru při výchově dítěte homosexuálními jedinci k jeho negativnímu ovlivnění?

Graf č. 14: Na veřejném prostranství mi homosexuální projevy:

Graf č. 15: Vnímáte odlišným způsobem lesbické ženy a gay páry?

Graf č. 16: Ohrožuje homosexualita dle Vašeho mínění současný svět?

Graf č. 17: Lze dle Vašeho názoru homosexualitě předcházet?

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Dotazník v češtině

Příloha PII: Dotazník v turečtině

Příloha PIII: Dotazník v angličtině

Příloha PIV: Tabulky

Příloha PV: Grafy

PŘÍLOHA PI: DOTAZNÍK V ČEŠTINĚ

Vážení respondenti,

jsem studentkou 2. ročníku oboru Pedagogika – Sociální práce na Univerzitě Palackého v Olomouci. Do rukou se Vám nyní dostává dotazník vztahující se k mé diplomové práci s názvem: „Společnost a homosexualita“. Obracím se na Vás s prosbou o spolupráci při zodpovězení jeho otázek. Vzhledem k tomu, že je dotazník anonymní, nemusíte se obávat vyjádřit Váš skutečný názor a postoj k danému tématu. Tímto bych Vás tedy chtěla požádat o jeho pravdivé vyplnění, neboť zjištěné výsledky budou použity pouze pro studijní účely.

Vámi vybranou odpověď prosím zakroužkujte, popřípadě napište odpověď písemně – slovem. Z nabídky odpovědí volte vždy pouze jednu.

Děkuji za Váš čas, pomoc i ochotu.

Bc. Gabriela Ambróšová

1.) Vaše pohlaví:

- a) Muž
- b) Žena

2.) Váš věk:

.....

3.) Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

- a) Základní vzdělání
- b) Vyučen/a bez maturity
- c) Vyučen/a s maturitou
- d) Středoškolské vzdělání bez maturity
- e) Středoškolské vzdělání s maturitou
- f) Vyšší odborné vzdělání
- g) Vysokoškolské vzdělání

4.) Vaše sexuální orientace je:

- a) Heterosexuální
- b) Bisexuální
- c) Homosexuální

5.) Vlastními slovy popište, co si představujete pod pojmem „homosexualita“:

.....

.....

.....

6.) Homosexualita je dle Vašeho názoru:

- a) Vrozená
- b) Získaná
- c) Naučená

7.) Myslíte si, že je možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

8.) Měli by v současné době homosexuální jedinci tajit svoji orientaci a proč?

a) Ano (uvedte jeden důvod) -

.....

b) Ne (uvedte jeden důvod) -

.....

9.) Jak byste řešili situaci v případě sdělení Vašeho dítěte, že je homosexuálně orientované?

- a) Přijmul/a bych to bez problémů
- b) Po prvotním šoku bych se později se situací smířil/a, vyrovnal/a
- c) Nikdy bych se s tímto sdělením nesmířil/a

d) Jiné (uved'te):

.....
.....

10.) Ve které zemi je dle Vašeho názoru homosexualita nejvíce „tabu“?

.....

11.) Myslíte si, že jednotlivá náboženství zauímají vůči homosexualitě odlišný postoj?

- a) Ano
- b) Ne

12.) Souhlasíte s tím, aby měli homosexuální páry možnost vychovávat děti?

- a) Ano
- b) Ne

13.) Dochází dle Vašeho názoru při výchově dítěte homosexuálními jedinci k jeho negativnímu ovlivnění?

- a) Ano, zcela
- b) Ano, částečně
- c) Ne, jsem přesvědčen, že nikoliv
- d) Ne, nemyslím si

14.) Na veřejném prostranství mi homosexuální projevy:

- a) Vadí
- b) Nevadí
- c) Nevšímám si takového chování

15.) Vnímáte odlišným způsobem lesbické páry a gay páry?

- a) Ano, lesbické páry mi méně vadí
- b) Ano, gay páry mi méně vadí
- c) Ne, vnímám obě skupiny bez rozdílu

16.) Ohrožuje homosexualita dle Vašeho mínění současný svět?

a) Ano

b) Ne

17.) Lze dle Vašeho názoru homosexualitě předcházet?

a) Ano, lze (pokud „Ano“, uveďte jakým způsobem):

.....

b) Ne, nelze

PŘÍLOHA PII: DOTAZNÍK V TUREČTINĚ

Sevgili müdahale,

Ben Palacký Üniversitesi'nde Olomouc 2. sınıf öğrencisiyim. Eğitimci-sosyal işler bölümüsüz. Sadece benim tez çalışmaları olarak adlandırılan, "toplum ve eşcinsellik hakkında bir anket aldınız" ben bu sorulara cevap için sizinle işbirliği içindeyim. Bu anket anonimdir belirtilen konu hakkında gerçek fikir ifade hakkında endişelenmenize gerek yoktur. Ben bu soruların doğru cevaplanmasını istiyorum, sonuçları, eğitim amaçlı kullanılacak.

Lütfen cevapları daire içine alın, veya cevap yazın. Her zaman tek bir yanıt seçebilirsiniz.

Zamanınız ve yardımınız için teşekkür ederiz.

Bc. Gabriela Ambróšová

1.) Cinsiyeti:

- a) Erkek
- b) Kadın

2.) Yaş: .....

3.) En üst düzeyde eğitim:

- a) İlköğretim Okulu
- b) Yetenekli de. derece
- c) De yetenekli. derecesi ile
- d) Lise derecesi olmayan
- e) Lise mezunu.
- f) Daha yüksek mesleki eğitim
- g) Üniversite eğitimi

4.) Cinsel yönelim:

- a) Heteroseksüel   b) Biseksüel   c) Eşcinsel

5.) Tarif kendi kelimelerinizle ne altında hayal terim, eşcinsellik:

.....
.....

6.) Eşcinsellik olduğunu düşünüyor musunuz:

- a) Doğuştan   b) Elde   c) Öğrenilmiş

7.) Eşcinsellik heteroseksüel olmak mümkündür düşünüyorsunuz?

- a) Evet   b) Hayır   c) Bilmiyorum

8.) Sizce eşcinseller eşcinsel olduklarını izlemelidirlermi?

a) Evet (bir örnek vermek):

.....

b) Hayır (bir örnek vermek):

.....

9.) Oğlun/kızın, o eşcinsel olduğunu söylerse. Nasıl davranırdın?

a) Bence bir sorun yok

b) Şok olurdu ama ben bunu kabul ederdim

c) Ben asla bunu kabul etmezdim

d) Diğer (bir örnek):

.....

10.) Hangi ülkede eşcinsellik tabu köprü sizce?

.....

11.) Her din eşcinsellik hakkında farklı bir tutum olduğunu düşünüyorsunuz?

- a) Evet   b) Hayır

12.) Eşcinseller çocuk yetiştirmek için bir şansı olmalıdır. Siz bu görüşe katılıyor musunuz?

- a) Evet   b) Hayır

13.) Eğer bir çocuk eşcinsel bir çift tarafından yetiştirilmiş olsa olumsuz şekilde etkilenebilir diye düşünüyor musunuz?

- a) Evet, kesinlikle   b) Evet, olabilir   c) Hayır, ben inanmıyorum   d) Hayır, öyle düşünmüyorum

14.) Halka açık yerlerde eşcinsel davranışları sizce sakıncası varmı?

- a) Evet önemsiyorum   b) Hayır önemsemiyorum   c) Bu konuyu aklımdan geçirmiyorum

15.) Lezbiyen ve gay çiftler arasında farklı bir şekil görüyor musunuz?

- a) Evet, lezbiyen çiftler beni daha az rahatsız ediyor
b) Evet, Eşcinsel çiftler beni daha az rahatsız eden
c) Eh, ben her iki grupta herhangi bir fark görmüyorum

16.) Eşcinsellikdünya için tehdit midir?

- a) Evet   b) Hayır

17.) Sizce, eşcinselliği önlemek mümkün mü?

- a) Evet (Evet, ise" bir örnek):

.....

- b) Hayır

PŘÍLOHA PIII: DOTAZNÍK V ANGLIČTINĚ

Dear responders,

I'm a student of the 2nd grade at the university Palackého in Olomouc. Branch : Pedagogy – Social work. You have just received a questionnaire about my dissertation work called „Society and homosexuality“. I appeal to you with a request for cooperation in answering these questions. This questionnaire is anonymous you don't have to worry about expressing your real opinion about stated topic. I would like to ask you for true fulfillment, because the final results will be used for study purposes.

Please circle your answer or write the answer. You can always choose only one answer.

Thank you for your time and help.

Bc. Gabriela Ambróšová

1.) Gender:

a) Male   b) Female

2.) Age: .....

3.) Highest level of education:

- a) Elementary school
- b) Skilled at.. without degree
- c) Skilled at.. with degree
- d) High school without degree
- e) Graduated from high school
- f) Higher professional education
- g) College/University education

4.) Your sexual orientation:

- a) Heterosexual b) Bisexual c) Homosexual

5.) Describe in your own words what do you imagine under the the term „homosexuality“:

.....
.....
.....

6.) Do you think homosexuality is:

- a) Inborn b) Gained c) Learned

7.) Do you think it's possible that homosexual could become heterosexual?

- a) Yes b) No c) I don't know

8.) Do you think homosexuals should try to hide their orientation nowadays?

- a) Yes (give one example): .....
- b) No (give one example): .....

9.) Your son/daughter told you that, he/she is homosexual. How are you going to deal with it?

- a) I wouldn't have a problem with it
- b) I would be shocked, but I would accept it
- c) I would never deal with it
- d) Other (give an example): .....

10.) In which country do you think homosexuality is the most „taboo“?

.....

11.) Do you think that each religion has different attitude about homosexuality?

- a) Yes b) No

12.) Homosexuals should have the chance to raise the children. Do you agree?

- a) Yes
- b) No

13.) Do you think a child raised by a homosexual couple could be negatively affected somehow?

- a) Yes, absolutely
- b) Yes, particually
- c) No, I believe not
- d) No, I don't think so

14.) Do you mind homosexual behaviour in public places?

- a) Yes, I do
- b) No, I don't
- c) I don't pay attention to it

15.) Do you perceive a different way between lesbian and gay couples?

- a) Yes, lesbian couples bothers me less
- b) Yes, gay couples bothers me less
- c) No, I perceive both groups with any difference

16.) Is the current world threatened by homosexuality?

- a) Yes
- b) No

17.) In your opinion, is it possible to prevent homosexuality?

- a) Yes (If „Yes“ give an example): .....
- b) No

PŘÍLOHA PIV: TABULKY

Tabulka č. 6: Homosexualita je dle Vašeho názoru:

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Homosexualita je dle Vašeho názoru:	Četnost	%	Četnost	%
Vrozená	103	85,49%	78	64,74%
Získaná	11	9,13%	25	20,75%
Naučená	6	4,98%	17	14,11%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Tabulka č. 7: Myslíte si, že je možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Myslíte si, že je možné, aby se z homosexuálního jedince stal jedinec heterosexuální?	Četnost	%	Četnost	%
Ano	20	16,60%	26	21,58%
Ne	73	60,59%	60	49,80%
Nevím	27	22,41%	34	28,22%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Tabulka č. 11: Myslíte si, že jednotlivá náboženství zaujímají vůči homosexualitě odlišný postoj?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Zaujímají jednotlivá náboženství odlišný postoj vůči homosexualitě?	Četnost	%	Četnost	%
Ano	104	86,72%	86	71,38%
Ne	16	13,28%	34	28,62%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Tabulka č. 13: Dochází dle Vašeho názoru při výchově dítěte homosexuálními jedinci k jeho negativnímu ovlivnění?

Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Dochází k negativnímu ovlivnění dítěti při výchově homosexuály?	Četnost	%	Četnost	%
Ano, zcela	15	12,45%	31	25,73%
Ano, částečně	44	36,52%	17	14,11%
Ne, nikoliv	15	12,45%	29	24,07%
Ne, nemyslím si	46	38,18%	43	35,69%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Tabulka č. 14: Na veřejném prostranství mi homosexuální projevy:

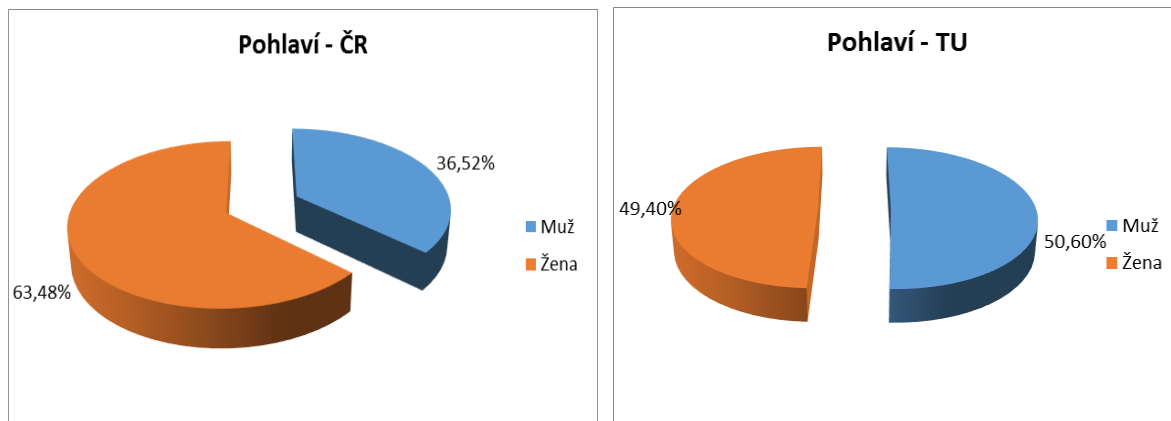
Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Projevy homosexuality na veřejném prostranství mi:	Četnost	%	Četnost	%
Vadí	44	36,52%	60	50,00%
Nevadí	38	31,74%	25	20,75%
Nevšímám si	38	31,74%	35	29,25%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

Tabulka č. 17: Lze dle Vašeho názoru homosexualitě předcházet?

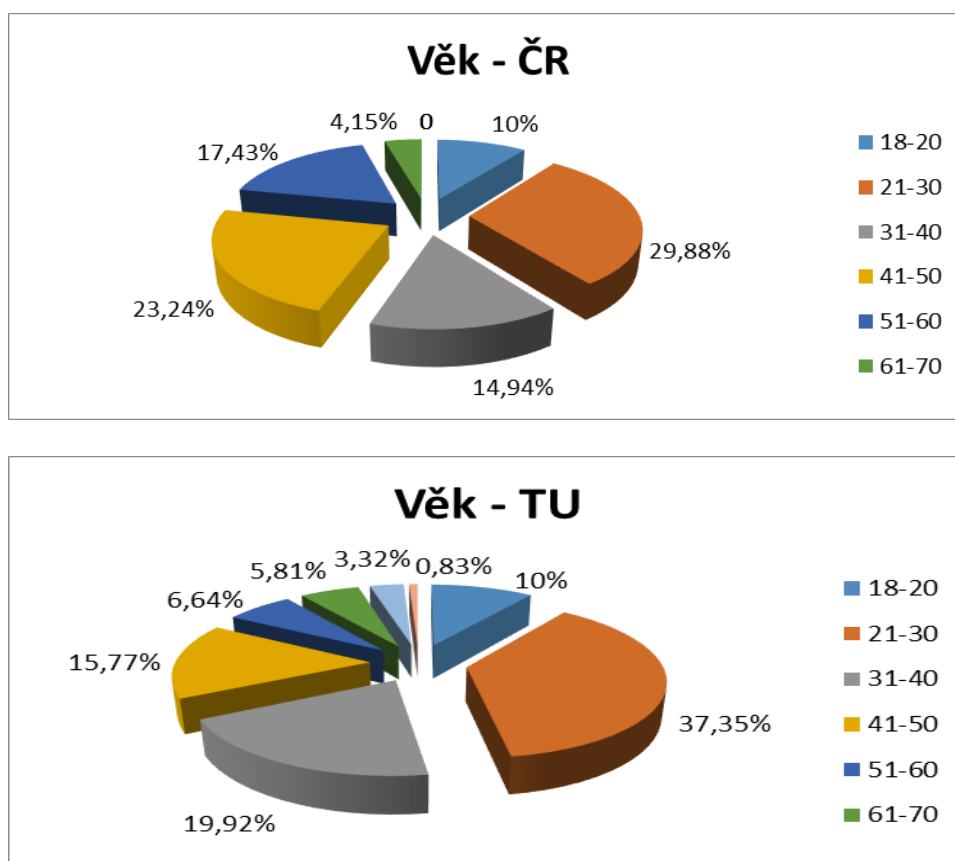
Odpověď	Počet odpovědí			
	Česká republika		Turecko	
Lze předcházet homosexualitě?	Četnost	%	Četnost	%
Ano	8	6,64%	39	32,77%
Ne	112	93,36%	81	67,23%
Celkem	120	100,00%	120	100,00%

PŘÍLOHA PV: GRAFY

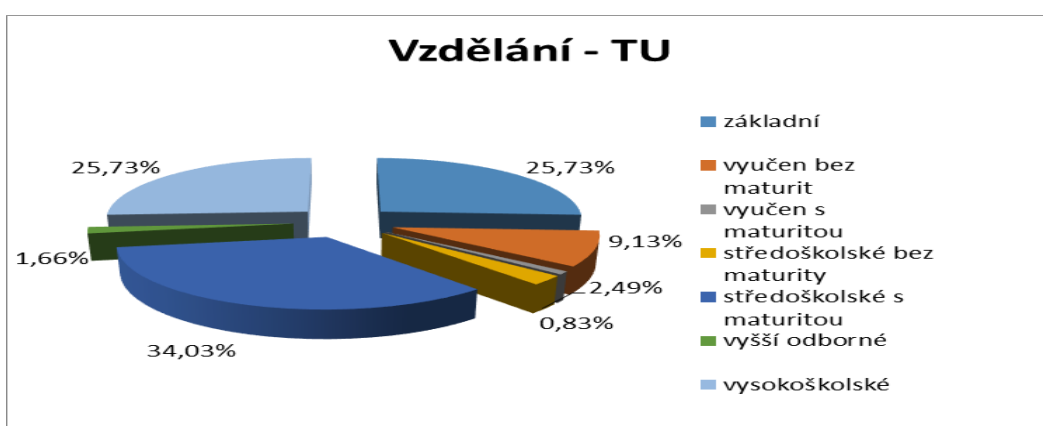
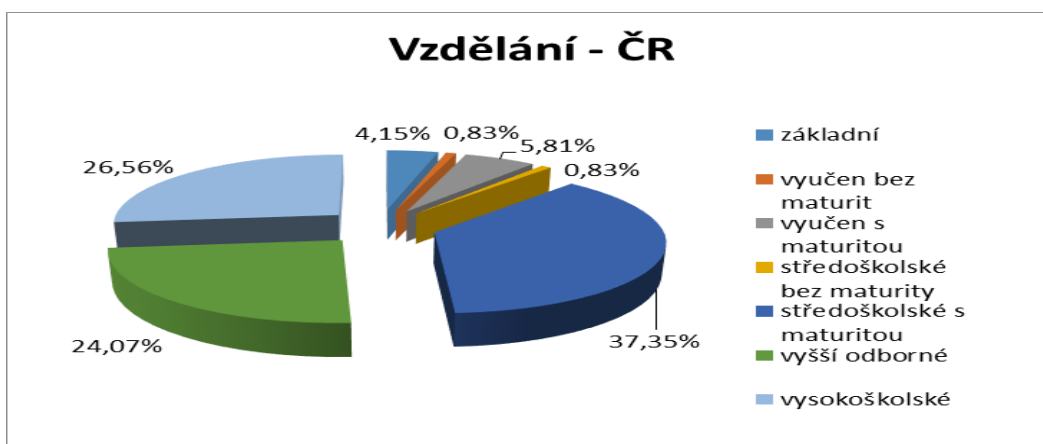
Graf č. 1: Vaše pohlaví:

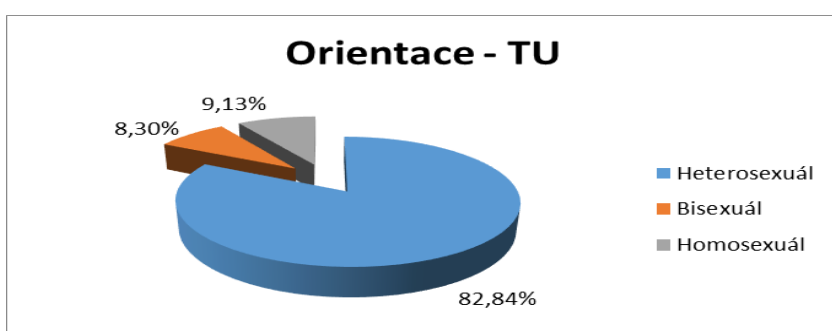
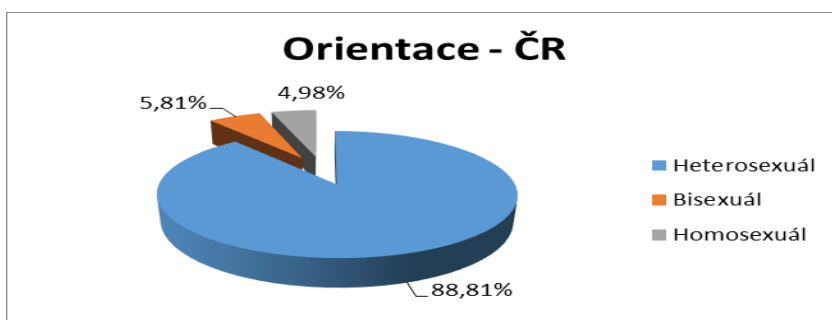
Graf č. 2: Váš věk:

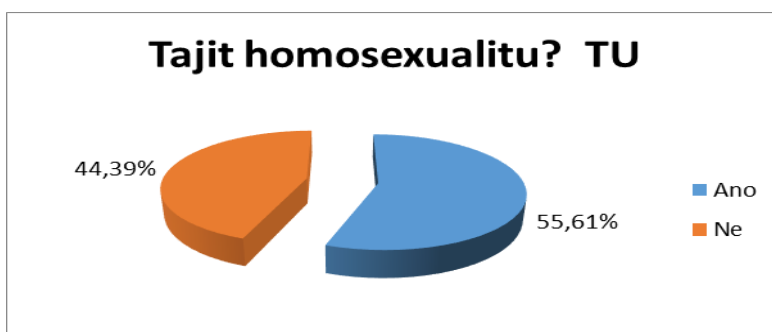
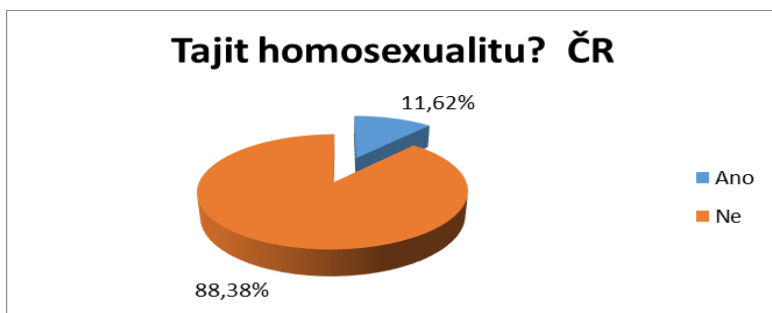
Graf č. 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

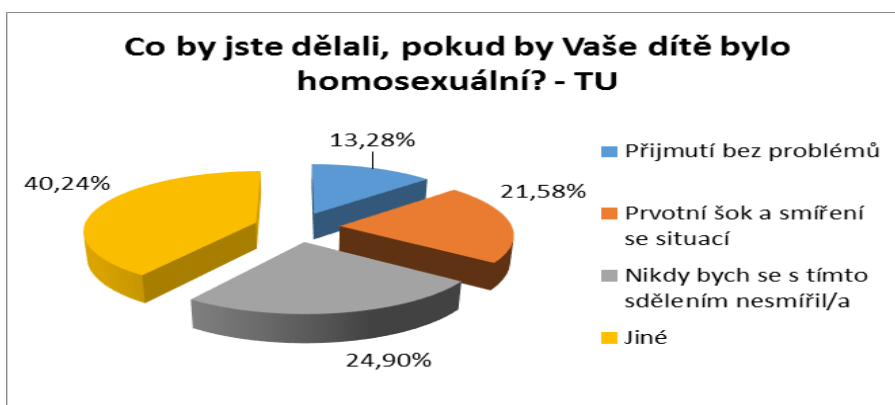
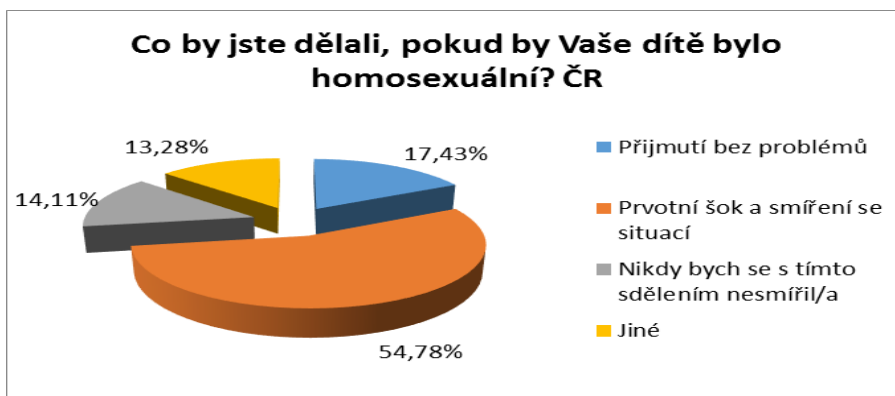
Graf č. 4: Vaše sexuální orientace je:

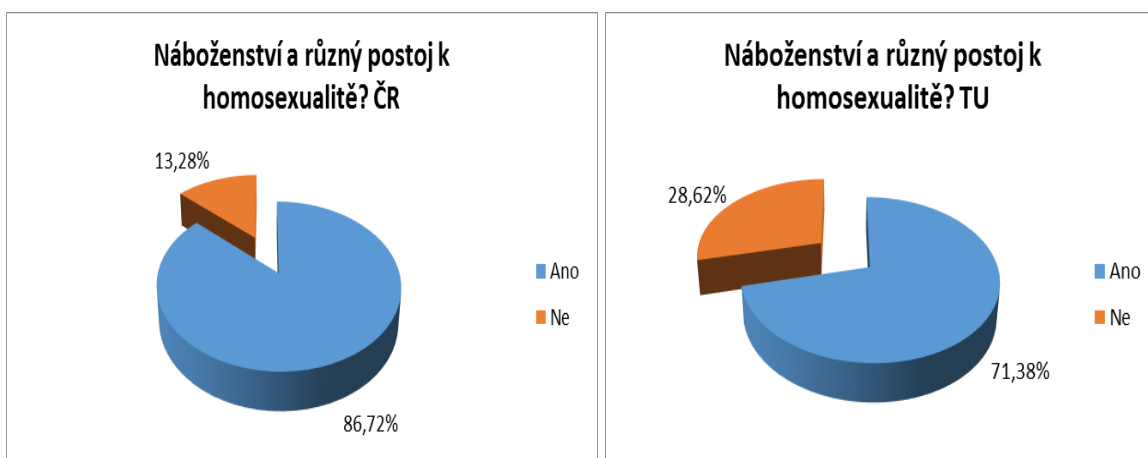
Graf č. 8: Měli by v současné době homosexuální jedinci tajit svoji orientaci a proč?

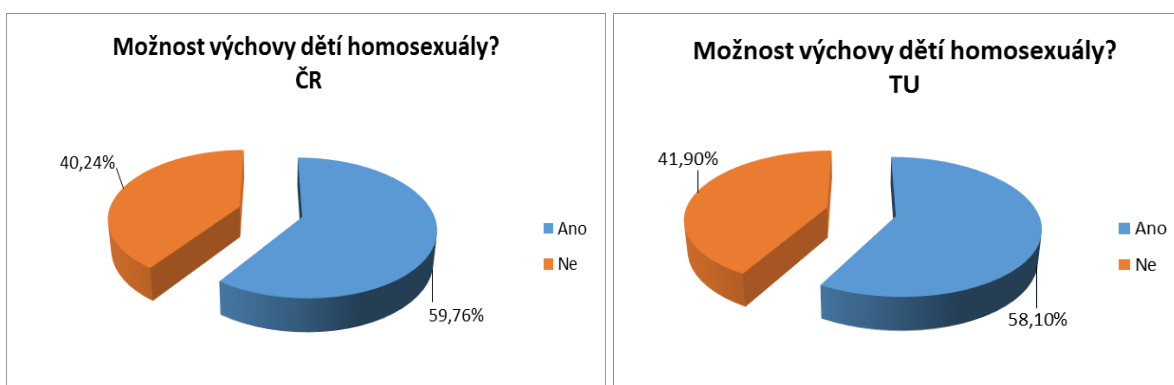
Graf č. 9: Jak byste řešili situaci v případě sdělení Vašeho dítěte, že je homosexuálně orientované?

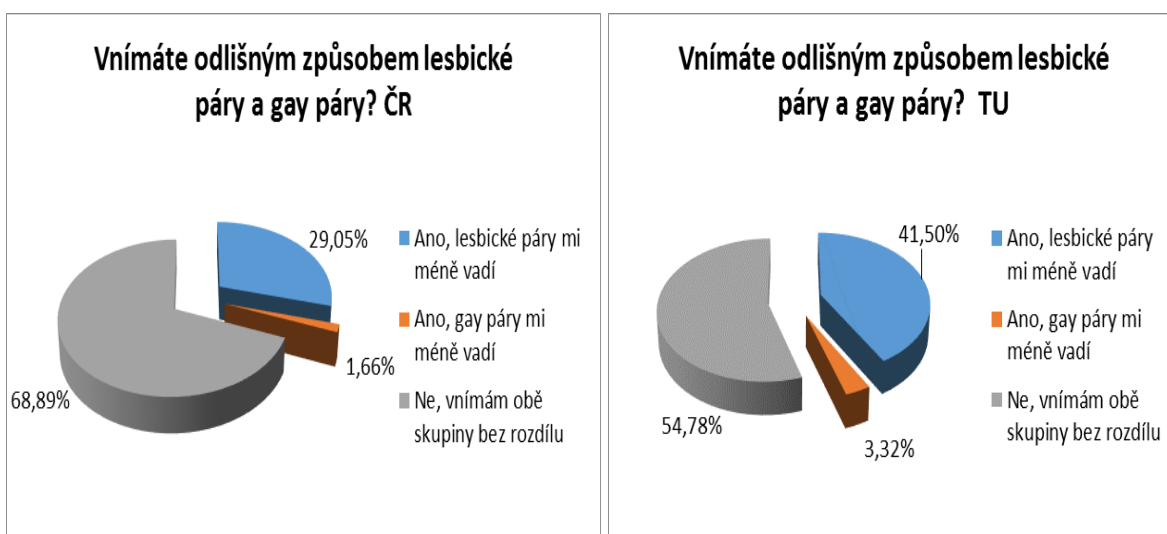
Graf č. 11: Myslíte si, že jednotlivá náboženství zaujmají vůči homosexualitě odlišný postoj?

Graf č. 12: Souhlasíte s tím, aby měli homosexuální páry možnost vychovávat děti?

Graf č. 15: Vnímáte odlišným způsobem lesbické páry a gay páry?

Graf č. 16: Ohrožuje homosexualita dle Vašeho mínění současný svět?

